

biuletyn informacyjny

kwartalnik
nr 1 (63)
marzec 2020

ISSN 1899-5608

Podkarpackiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

Podkarpacka Okręgowa
Izba Inżynierów Budownictwa
ul. Krakowska 289, 35-213 Rzeszów

Sekretariat, przewodniczący
tel. 17 777 64 61
sekretariat@inzynier.rzeszow.pl
kierownik@inzynier.rzeszow.pl

Portal internetowy
portal@inzynier.rzeszow.pl, www.inzynier.rzeszow.pl
www.facebook.com/PodkarpackaOIIIB
tel. 17 777 64 53

Biuro czynne:
od poniedziałku do piątku w godz. 7.00-15.00

Konto Podkarpackiej Okręgowej
Izby Inżynierów Budownictwa:
Santander Bank Polska S.A.
61 1500 1100 1211 0005 2361 0000

**DYŻURY CZŁONKÓW PREZYDIUM RADY
PODKARPACKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY INŻYNIERÓW
BUDOWNICTWA:**

mgr inż. Grzegorz Dubik
- przewodniczący Rady PDK OIIB:
poniedziałek od godz. 10.00 do 12.00
mgr inż. Wacław Kamiński - z-ca przewodniczącego
Rady: poniedziałek od godz. 15.00 do 17.00
mgr inż. Marcin Kaniuczak - z-ca przewodniczącego
Rady: poniedziałek od godz. 11.00 do 13.00
mgr inż. Liliana Serafin - sekretarz Rady PDK OIIB:
czwartek od godz. 11.00 do 13.00
mgr inż. Iwona Warzybok - skarbnik Rady PDK OIIB:
poniedziałek od godz. 15.30 do 17.30

**USTALONE DNI I GODZINY UDZIELANIA INFORMACJI
I WYJAŚNIENI CZŁONKOM PODKARPACKIEJ
OKRĘGOWEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA:**

Przewodnicząca Okręgowej Komisji Rewizyjnej
inż. Stanisława Mazur
pełni dyżur w środy od godz. 10.00 do 12.00
Przewodniczący Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej
dr inż. Zbigniew Plewako
pełni dyżur w czwartki od godz. 8.00 do 10.00
Przewodniczący Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego
mgr inż. Jerzy Madera
pełni dyżur w środy od godz. 13.30 do 15.30
Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej
mgr inż. Ewa Krzysztoń
pełni dyżur w środy od godz. 14.30 do 16.30
Przewodniczący Zespołu ds. Samopomocy Koleżeńskiej
inż. Roman Cuzytek
pełni dyżur w poniedziałki od godz. 13.30 do 15.30
Radca Prawny - Kancelaria Prawnicza Artur Kosturek
i Wspólnicy - spółka komandytowa
35-051 Rzeszów, ul. Podpromie 8A
tel. 17 852 03 85, tel. 17 853 68 31
biuro@kosturek.pl

Wyżej wymienione osoby są dostępne w podanych
terminach po wcześniejszym umówieniu.

biuletyn
informacyjny

ISSN 1899-5608

Redaguje zespół:
Liliana Serafin - redaktor naczelna
Zdzisław Pisarek - członek zespołu
Dorota Wadiak - oprac. graficzne, redakcja
Stale współpracujący PZITB, PZITS, SEP, SITK, ZMRP
biuletyn@inzynier.rzeszow.pl
tel. 17 777 64 54

Redakcja zastrzega sobie prawo ingerowania w nadesłane
teksty. Materiałów niezamówionych nie zwracamy.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść
zamieszczanych reklam.

Zdjęcie na okładce:
Krystyna Lalicka, „Niebo spadło na ziemię”

Nakład: 6600 egz.

Druk: Poligrafia NOT Rzeszów, tel. 17 86 21 391
www.poligrafianot.pl

OSOBY PEŁNIĄCE FUNKCJE W ORGANACH IZBY W KADENCJI 2018-2022

PREZYDIUM RADY PDK OIIB

Grzegorz Dubik - przewodniczący Rady
Wacław Kamiński - z-ca przewodniczącego Rady
Marcin Kaniuczak - z-ca przewodniczącego Rady
Liliana Serafin - sekretarz Rady
Iwona Warzybok - skarbnik Rady
Jarosław Suchora - członek Prezydium
Anna Malinowska - członek Prezydium

RADA PDK OIIB

rada@inzynier.rzeszow.pl

Andrzej Maksym
Anna Dąbrowska-Laskoś
Bogdan Stec
Grzegorz Liszcz
Grzegorz Rachwał
Jacek Jarzab
Janusz Leń
Janusz Orłowski
Krzysztof Sopol
Łukasz Amanowicz
Piotr Chmura
Piotr Wilk
Przemysław Dumański
Roman Cuzytek
Tomasz Więcek
Wiesław Kania Agata Majka
Wojciech Bieda
Zdzisław Pisarek

KOMISJA REWIZYJNA PDK OIIB

rewizyjna@inzynier.rzeszow.pl

Stanisława Mazur - przewodnicząca
Marek Łosiewicz - z-ca przewodniczącej
Piotr Mryczko - z-ca przewodniczącej
Ireneusz Dyrda - sekretarz
Dariusz Nowakowski
Piotr Kuczmenda
Wojciech Kras

KOMISJA KWALIFIKACYJNA PDK OIIB

kwalifikacyjna@inzynier.rzeszow.pl
tel. 17 777 64 57, 17 777 64 58

Zbigniew Plewako - przewodniczący
Wojciech Jaśkowski - z-ca przewodniczącego
Andrzej Tarczyński - z-ca przewodniczącego
Grzegorz Ożóg - sekretarz
Bogusław Czarnik
Stanisław Dołęgowski
Henryk Kalisz
Krzysztof Kutrybała
Elżbieta Ładoś
Andrzej Noworól
Bolesław Pałac
Aleksander Pękala

SĄD DYSCIPLINARNY PDK OIIB

saddyscyplinary@inzynier.rzeszow.pl

Jerzy Madera - przewodniczący
Stanisław Falkowski - wiceprzewodniczący
Elżbieta Kosior - wiceprzewodnicząca
Andrzej Głąb - sekretarz
Józef Bryl
Danuta Goszczyńska-Wojtas
Zbigniew Lach
Tomasz Adam Mazur
Maria Ewa Skręt
Bogusław Strzałka
Marcin Szmyd

RZECZNIK ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ PDK OIIB

rzecznikoz@inzynier.rzeszow.pl

Ewa Krzysztoń - rzecznik koordynator
Stanisław Kindel
Małgorzata Krajciewicz-Żurek
Jerzy Lewiński
Andrzej Panek
Henryk Żegleń

DZIAŁ CZŁONKOWSKI PDK OIIB

dzialczlonkowski@inzynier.rzeszow.pl, tel. 17 777 64 59

DZIAŁ INWESTYCJI PDK OIIB

inwestycje@inzynier.rzeszow.pl

KOMISJA DOSKONALENIA ZAWODOWEGO PDK OIIB

szkolenia@inzynier.rzeszow.pl
dofinansowania@inzynier.rzeszow.pl
tel. 17 777 64 55, 17 777 64 56

Anna Malinowska - przewodnicząca
Renata Gancarczyk - z-ca przewodniczącej
Adam Gajewski - sekretarz
Witold Duszlak
Leszek Gazda
Marcin Gromala
Łukasz Janas
Eugeniusz Łopatkiewicz
Bogdan Łukaszek
Robert Mendyka
Janusz Mitek
Anna Pich-Przewrocka
Krystyna Wróbel
Grzegorz Wojtowicz
Magdalena Walkiewicz

ZESPÓŁ DS. SAMOPOMOCY KOLEŻEŃSKIEJ PDK OIIB

samopomoc@inzynier.rzeszow.pl

Roman Cuzytek - przewodniczący
Tadeusz Dusak
Barbara Pasowicz
Józef Warchol

KAPITUŁA ODZNACZEŃ HONOROWYCH PDK OIIB

Andrzej Wójcik - przewodniczący
Danuta Pazdro - sekretarz
Marian Baran
Janusz Leń
Andrzej Maksym

KAPITUŁA KONKURSOWA PDK OIIB

Anna Dąbrowska-Laskoś - przewodnicząca
Piotr Wilk
Krzysztof Sopol
Dyrektor Galerii Fotografii Miasta Rzeszowa
Informatyk Izby
Wyznaczony pracownik Biura

ZESPÓŁ DS. ZAMÓWIEŃ

Tomasz Więcek - przewodniczący
Łukasz Zeńko - z-ca przewodniczącego
Krzysztof Borek
Zygmunt Sobczyk
Bogusław Szlachta
Iwona Warzybok - skarbnik PDK OIIB

ZESPÓŁ PRAWNO-REGULAMINOWY PDK OIIB

prawnoregulaminowa@inzynier.rzeszow.pl

Agata Majka - przewodnicząca
Jacek Jarzab
Andrzej Ostrowski
Andrzej Półchopek

ZESPÓŁ DS. CYFRYZACJI I PROMOCJI PDK OIIB

cyfryzacja@inzynier.rzeszow.pl

Piotr Chmura - przewodniczący
Paweł Dul - z-ca przewodniczącego
Wojciech Parys - sekretarz
Wojciech Kuźmicz
Grzegorz Liszcz

DELEGACI NA ZJAZDY POLSKIEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

Anna Dąbrowska-Laskoś
Stanisław Dołęgowski - członek KSD
Grzegorz Dubik - członek KR
Wacław Kamiński - członek KR
Marcin Kaniuczak
Anna Malinowska
Zdzisław Pisarek
Liliana Serafin
Jarosław Suchora - członek KKR
Iwona Warzybok
Wiesław Wójcik

Jarosław Śliwa - członek KKK

Spis treści

- 4 Witam serdecznie grono inżynierów
- 4-7 Listy do redakcji
- 7 Zapraszamy do udziału w konkursach
- 8-10 Działalność organów pomocniczych Rady PDK OIIB w 2019 r.
- 10 Sportowcy! Czekamy na wasze zgłoszenia
- 11 Informacja Zespołu Samopomocy Koleżeńkiej PDK OIIB
- 11 Przekaż 1% podatku
- 11 Zaproszenie na spotkanie informacyjno-integracyjne powiatu krośnieńskiego - 24.04.2020 r.
- 12-13 Harmonogram szkoleń z warsztatami marzec-maj 2020 r.
- 14-15 Sesja egzaminacyjna 2/2019 na uprawnienia budowlane
- 15 Z przymrużeniem oka
- 16-18 Ujęcie wody powierzchniowej
- 19-21 WuWA - moje wrocławskie odkrycie
- 22-23 Odpowiedzialność biura projektowego za szkodę wyrządzoną błędem projektowym
- 24 Ergo-Hestia reklama
- 25-26 Żeglarskie hobby
- 27-35 Z ŻYCIA STOWARZYSZEŃ:
- PZITB
Pomiędzy prawem, a absurdem
- SEP
Turystyka górską
Jesienne Seminarium Techniczne
Konkurs na najlepszą pracę dyplomową
Wycieczka techniczna
Zakończenie obchodów 100-lecia SEP
„EUROELEKTRA” - XXII edycja
57 Bal Elektryka SEP
- SITK
Spotkanie opłatkowe
- PZITS
Jubileusz 60-lecia Oddziału????
??????
- 36 Weź udział w Marszu na Orientację

WKŁADKA TECHNICZNA

Wiosna - cieplejszy wieje wiatr,
Wiosna - znów nam ubyło lat,
Wiosna, wiosna w koło, rozkwitły bzy.
Śpiewa skowronek nad nami,
Drzewa strzeliły pąkami,
Wszystko kwitnie w koło, i ja, i Ty.

(A. Zieliński, M. Bobrowski, „Wiosna”)

*Życzymy Wam,
– aby wszystkie plany
- nawet te bardzo abstrakcyjne
- udało się zrealizować.
– szczęścia, dzięki któremu te zamierzenia
staną się realne.
– zdrowia, które pomoże w ich realizacji.
– wielu przyjaciół, z którymi będziecie mogły
dzielić radość ze swoich sukcesów.*

*Męska część
zespołu redakcyjnego
„Biuletynu Informacyjnego”*

Liliana Serafin
redaktor naczelna

Koleżanki i Koledzy

Początek roku to sprawozdania, plany szkoleń, wycieczek, konkursów i innych imprez organizowanych przez Izbę.

O tym czym zajmowały się komisje i zespoły powołane przez Radę PDK OIIB można dowiedzieć się z tekstu „Działalność organów pomocniczych Rady PDK OIIB w 2019 r.” - zachęcam do lektury i podzielenia się swoimi uwagami.

Razem z Agnieszką Kaczkowską zapraszamy na spacer po wrocławskim osiedlu WuWA. Jeśli znacie inne ciekawe zakątki naszego kraju to podzielcie się swoimi odkryciami.

O swoim zamiłowaniu do żeglarstwa opowiada Tadeusz Gospodarczyk. Może ten artykuł zamieszczony w rubryce „Czas relaksu” zachęci Was do udziału w planowanym późnym latem rejsie wzdłuż wybrzeży Chorwacji.

Zachęcam do zapoznania się z zamieszczonymi w „Biuletynie” informacjami dotyczącymi szkoleń, konkursów oraz zawodów sportowych. Liczymy na Waszą obecność. Szczególnie zapraszam do udziału w nowym konkursie „Moja przygoda z budownictwem”.

W bieżącym numerze nie piszemy nic na temat zmian w Prawie budowlanym. W chwili składania numeru, nie mamy konkretnych informacji, w tym najważniejszym dla nas temacie. Informacje dotyczące zmian w Prawie budowlanym na bieżąco ukazują się na portalu i facebooku.

Tradycyjnie zachęcam do wnikliwego przeczytania całego numeru. Czekamy na Wasze maile. Dzielcie się swoimi refleksjami i opiniami.

Liliana Serafin

Grzegorz Dubik

Witam serdecznie

Witam serdecznie grono inżynierów

W nowym roku zakończył się kolejny rok funkcjonowania naszego samorządu. Rok ten będzie sprawdzianem pasywności naszego obiektu i możliwości spełnienia pokładanych w nim założeń projektowych, od czego zależy umorzenie uzyskanej przez Izbę pożyczki z NFOŚiGW.

Obecnie rozpoczynamy pełny rok obserwacji funkcjonowania naszej siedziby i będziemy starać się parametrycznie uzyskać idealne działanie i współdziałanie urzędów budynku.

Piszę te słowa gdy za oknem zima, a choć prace budowlane na podkarpackich budowach postępują, wszystko ciągle przed nami...

Trwają prace przygotowawcze do wydarzeń izbowych, odbywają się szkolenia, nasze uczestnictwo w Międzynarodowych Targach Rzeszowskich staje się faktem.

Maj przyniesie - prócz wiosennego powiewu - Marsz na orientację, a jesienią, we wrześniu, rajd rowerowy MTB oraz Budowę Roku Podkarpacia.

Na corocznym Balu Budowlanych będziemy spotykać się zaś w październiku.

Na wszystkie te wydarzenia serdecznie zapraszamy.

Pomimo przygotowań i zwykłej pracy Izby związanej z egzaminami, nadawaniem uprawnień, administracją etc. Izba swoje działania kieruje również w stronę legislacji, Zespół Prawno-Regulaminowy opiniuje akty prawne, a PIIB wspomagana przez Izby okręgowe na komisjach związanych ze stanowieniem prawa w zakresie naszych zainteresowań, przedstawia stanowisko naszego samorządu. Być może gdy czytacie te słowa, sytuacja legislacyjna przejdzie od projektów do przegłosowanych już ustaw.

Życzę Wam jak i sobie, aby zapisy prawa były proste i jak najlepiej dostosowane do naszych budowlanych problemów. Pozdrawiam serdecznie i zachęcam do lektury.

Listy do redakcji

Listy do redakcji

Dzień dobry!

W „Biuletynie Informacyjnym” z grudnia 2019 roku wydanym przez PDK OIIB w artykule „Odpowiedzialność cywilna projektanta sprawdzającego” znalazła się informacja: „**Warto zauważyć, że zgodnie z przepisami, obowiązek sprawdzenia projektu dotyczy tylko projektu budowlanego. Obowiązek sprawdzenia projektu wykonawczego może natomiast wynikać z umowy pomiędzy projektantem a inwestorem.**”

Nie jest to zgodne z opinią przytoczoną onegdaj w „Inżynierze Budownictwa” - niestety nie jestem w stanie odszukać odpowiedniego numeru pisma. Była tam jednak mowa o tym, że obowiązek sprawdzenia projektu wykonawczego (jeśli tylko jest opracowywany) wynika wprost z par. 5. pkt. 4. ROZPORZĄDZENIA MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego.

Jeśli to możliwe, to proszę o sprawdzenie i ewentualne potwierdzenie lub skorygowanie opinii podanej w „Biu-

letynie”, gdyż sprawa jest moim zdaniem kluczowa dla praktyki projektowej.

Poza zamówieniami publicznymi projekty wykonawcze są rzadko sprawdzane, a bywa, że są nawet opracowane przez nieuprawnione osoby, tak jak to miało miejsce w przypadku słynnej katastrofy hali w Katowicach.

Pozdrawiam Tomasz Dulęba

Odpowiedź

Szanowny Kolego

Dziękuję za list. O odpowiedź na zadane pytanie zwróciliśmy się do Zespołu Prawno-Regulaminowego PDK OIIB oraz Kancelarii Prawniczej Artur Kosturek i Wspólnicy sp.k. Obok zamieszczamy opinie. Wstrzymuję się od komentarza, ale zachęcam do dalszej dyskusji. Pragnę jedynie podkreślić, że opinie nie stanowią oficjalnej wykładni prawa i nie są wiążące dla organów administracji publicznej orzekających w sprawach indywidualnych.

Liliana Serafin, redaktor naczelna

Opinia prawna Kancelarii Prawniczej Artur Kosturek i Wspólnicy sp.k.

Przedmiot opinii prawnej:

Znaczenie projektu wykonawczego w toku procesu budowlanego.

Podmioty uprawnione do sporządzenia projektu wykonawczego.

Podstawa sporządzenia opinii prawnej:

Zlecenie Zespół Prawno-Regulaminowy PDK OIIB z dnia 15 stycznia 2020 r.

Sporządzający opinię prawną:

Radca prawny Kamila Zawada-Sikora (nr wpisu RZ-1104).

I.

Na gruncie ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane, jedyną dokumentacją projektową zdefiniowaną w ww. przepisach, jest projekt budowlany.

Co istotne, Prawo budowlane nie zawiera jednolitej i wyczerpującej legalnej definicji ww. pojęcia, w pewnym uproszczeniu projekt budowlany stanowi zbiór niezbędnej dokumentacji wymaganej przepisami, podlegający zatwierdzeniu w drodze decyzji o pozwoleniu na budowę. Kolejno, warunki dotyczące projektu budowlanego zawiera art. 34 ust. 1 Prawa budowlanego, tj. warunki zgodne z decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu - jeśli są wymagane zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także w pozwoleniach i decyzjach, o których mowa w ustawie o obszarach morskich RP i administracji morskiej. Co więcej, stosownie do art. 34 ust. 2 Prawa budowlanego, projekt budowlany powinien być dostosowany do specyfiki i charakteru obiektu oraz do stopnia skomplikowania robót budowlanych.

W każdym projekcie budowlanym powinien się znaleźć:

- 1) projekt zagospodarowania działki lub terenu, sporządzony na aktualnej mapie;
- 2) projekt architektoniczno-budowlany określający: funkcję, formę, konstrukcję obiektu budowlanego, jego charakterystykę energetyczną i ekologiczną, proponowane niezbędne rozwiązania techniczne i materiałowe, opis dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- 3) dodatkowe elementy - w zależności od potrzeb danej inwestycji, jak np. oświadczenia zarządcy dróg, wyniki badań geologiczno-inżynierskich, geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych.

Warto również zwrócić uwagę na orzecznictwo sądowe, zgodnie z którym projekt budowlany, po jego zatwierdzeniu w decyzji o pozwoleniu na budowę, stanowi immanentną część tej decyzji administracyjnej.

II.

1. W stosunkach prywatnoprawnych zasadą jest opracowywanie projektu budowlanego na zlecenie in-

westora (np. przez umowę o dzieło) przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane. Dla procesu budowlanego, znaczenie ma wyłącznie sporządzenie projektu budowlanego - dokumentacji budowlanej, która załączana jest następnie do wniosku o wydanie pozwolenia na budowę.

Niemniej jednak, na potrzeby procesu inwestycyjno-budowlanego, mogą powstać także inne dzieła, których status prawny nie jest zdefiniowany i jednoznaczny w przepisach Prawa budowlanego.

Wśród takich dzieł wyróżnia się:

- dzieła architektoniczne (np.: architektoniczny projekt koncepcyjny, projekt wykonawczy);
- dzieła nie architektoniczne (np.: analizy, ekspertyzy branżowe).¹

Innymi słowy, w ramach prywatnoprawnego procesu inwestycyjno-budowlanego, przebiegającego w układzie iteracyjnym, w *praktyce* przyjmuje się zlecenie wykonywania dodatkowych dzieł, stopniowo uszczegóławiających rozwiązania projektowe, które to dzieła - jak właśnie projekt wykonawczy - nie są zdefiniowane w ustawie Prawo budowlane oraz nie są wymagane *stricte* do samego postępowania administracyjnego związanego z pozwoleniem na budowę. Obowiązek sporządzania takich dzieł wynika wyłącznie z umowy łączącej inwestora z wykonawcą, określającej przede wszystkim zakres prac (dzieł) oraz termin ich wykonania.

Można, zatem przyjąć, że projekt wykonawczy stanowi jedną ze studium procesu inwestycyjno-budowlanego, na które składają się: studium programowo-przestrzenne; koncepcja programowo-przestrzenna (projekt wstępny); projekt budowlany; projekt wykonawczy; dokumentacja powykonawcza.²

Celem projektu wykonawczego jest zatem uszczegółowienie rozwiązań zawartych w projekcie budowlanym, wybór wykonawcy robót, wykonanie robót budowlanych, kontrola ich, jakości oraz odbiór zrealizowanych obiektów - o ile inwestor zlecający sporządzenie projektu wykonawczego projektantowi (lub innej osobie - zleceniobiorcy), nie uzgodni inaczej.

2. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że powyższe rozważania dotyczą wyłącznie stosunków prywatnoprawnych, natomiast ustawodawca w ramach stosunków publicznoprawnych (tj. inwestycji realizowanych ze środków publicznych w toku zamówień publicznych), dokonuje obligatoryjnego wyodrębnienia projektu wykonawczego w toku procesu budowlanego. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami, (które jednakże zostaną uchylone do dnia 1 lutego 2022 r. na mocy art. 89 ustawy wprowadzającej ustawę prawo zamówień publicznych Dz.U. 2019 poz. 2020), projekt wykonawczy stanowi obligatoryjny element dokumentacji projektowej sporządzanej w ramach zamówień publicznych. Stosownie do § 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej,

¹ Red. A. Plucińska-Filipowicz, M. Wierzbowski, T. Filipowicz, *Meritum Inwestycyjne Budowlane*, Warszawa 2019.

² Projekt budowlany a projekt wykonawczy, cz. I, A. Krupa, „Inżynier budownictwa” 10/2011.

→ specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego, stanowiący przepisy wykonawcze do ustawy prawo zamówień publicznych z art. 31 ust. 4 ww. ustawy, projekt wykonawczy powinien uszczegóławiać i uzupełniać projekt budowlany w zakresie i stopniu dokładności niezbędnym do sporządzenia przedmiaru robót, kosztorysu inwestorskiego, przygotowania oferty przez wykonawcę i realizacji robót budowlanych, a szczegółowe informacje w tym zakresie zawiera § 5 ust. 2-4 przedmiotowego rozporządzenia, z jednoczesnym zastrzeżeniem, że wymagania dotyczące formy projektów wykonawczych przyjmuje się odpowiednio jak dla projektu budowlanego.

Projekt wykonawczy w ramach prac realizowanych w zamówieniach publicznych pełni, zatem podwójną rolę: z jednej strony pozwala zamawiającemu na szczegółowe oszacowaniu zakresu i w konsekwencji kosztów planowanych robót, z drugiej strony - jako element dokumentacji projektowej - umożliwia przygotowanie i wycenę oferty, a także późniejszą prawidłową realizację robót budowlanych.³

III.

W świetle obowiązujących przepisów oraz orzecznictwa, przyjmuje się, że autorzy projektów wykonawczych nie muszą posiadać uprawnień budowlanych, z zastrzeżeniami dotyczącymi zamówień publicznych, o których mowa poniżej.

Jak wskazano w tezie orzeczenia rozpoznawanego na kanwie oceny praktyki wymaganej do uzyskania prawa do samodzielnego wykonywania funkcji technicznych projektanta, skoro projekt wykonawczy nie jest zaliczany do projektów budowlanych w rozumieniu ustawy Prawo budowlane, to jego sporządzanie nie może być uznawane, jako wykonywanie samodzielnej funkcji technicznej projektanta.⁴ W uzasadnieniu przedmiotowego orzeczenia wskazano, że za samodzielną funkcję techniczną w budownictwie uważa się działalność związaną z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych lub samodzielnego rozwiązania zagadnień architektonicznych i technicznych oraz techniczno-organizacyjnych, a w szczególności działalność obejmującą projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i sprawowanie nadzoru autorskiego. Projekt wykonawczy stanowi natomiast uszczegółowienie rozwiązań zawartych w projekcie budowlanym oraz jest składnikiem dokumentacji wykonawczej.

Kolejno, w uzasadnieniu ww. orzeczenia wskazano, że z uwagi na zdefiniowanie w ustawie Prawo budowlane wyłącznie projektu budowlanego, wszystkie zapisy odnoszące się do dokumentacji budowy, samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, uprawnień budowlanych, przepisów karnych czy odpowiedzialności zawodowej, odnoszą się tylko do projektu budowlanego. Natomiast, rozporządzenie z 2004 roku, jako akt wykonawczy do ustawy prawo zamówień publicznych,

ogranicza się wyłącznie do tych rozwiązań sformułowanych na gruncie tej ustawy.

Kwestia sporządzania i sprawdzania projektów wykonawczych była analizowana także przez samorząd zawodowy architektów, a wnioski w tej sprawie są zbieżne z przedmiotową opinią. Stąd też, potwierdzono, że brak jest podstaw prawnych dla wymagania sprawdzenia projektu wykonawczego pod kątem jego zgodności z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi, przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane. Niemniej jednak, rekomendowane jest w ocenie samorządu zawodowego, szczegółowe i dokładne sprawdzenie projektów wykonawczych, celem uchwycenia koniecznych zmian względem projektu budowlanego i wykluczenia błędów.⁵

Spotykane jest także stanowisko przeciwne w części dotyczącej inwestycji w ramach zamówień publicznych, zgodnie z którym projekt wykonawczy winien - stosownie do projektu budowlanego - być sporządzony i sprawdzony przez osobę posiadającą stosowne uprawnienia budowlane. W mojej ocenie, brzmienie § 5 ust. 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury, stanowiące o obowiązywaniu w stosunku do formy projektu wykonawczego odpowiednio wymagań jak dla formy projektu budowlanego, należy stosować do szczegółowych elementów treści oraz formy projektu budowlanego, które określają przepisy rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz.U. z 2012 r. poz. 462 z późn. zm). Tym samym, w myśl § 3 ww. rozporządzenia, projekt taki winien zostać sporządzony i sprawdzony przez uprawnioną ku temu osobę.

IV. Wnioski

Udzielając odpowiedzi na pytania zadane przez PDK OIIB, należy wskazać:

1. Obowiązek sporządzenia projektu wykonawczego dotyczy wyłącznie inwestycji realizowanych w ramach zamówień publicznych, a projekt wykonawczy stanowi wówczas część dokumentacji projektowej.
2. Inwestor - na zasadzie swobody umów - może zobowiązać osobę posiadającą uprawnienia budowlane do sporządzenia i sprawdzenia projektu wykonawczego w ramach stosunków prywatnoprawnych, jednak taka dokumentacja nie jest wówczas dokumentacją projektową, o której mowa w ustawie Prawo budowlane oraz jej kontrola i rygor nie jest oceniana pod kątem wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.
3. Sporządzenie i sprawdzenie projektu wykonawczego w ramach inwestycji realizowanych w ramach zamówień publicznych, winno zostać zrealizowane pod takim samym rygorem jak w przypadku projektu budowlanego, tj. przez projektanta posiadającego stosowne uprawnienia budowlane.

Rzeszów, 17 stycznia 2020 r.

³ Zamówienia publiczne. Akty wykonawcze. Komentarz, red. Jerzy Pieróg, Marzena Jaworska, Joanna Presz-Król; wyr. KIO z 24.05.2012 r., KIO 956/12, Legalis.

⁴ Wyrok WSA w Warszawie z dnia 18 lipca 2014 roku, sygn. akt VI SA/Wa 600/14.

⁵ Opinia nr ZR 26 Zespołu Rzeczników przy Radzie Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP z dnia 31 grudnia 2018 roku.

Stanowisko Zespołu Prawno-Regulaminowego

Przedstawione niżej stanowisko nie jest dokumentem przeznaczonym do przedłożenia w postępowaniach administracyjnych i sądowych.

W nawiązaniu do zapytania przesłanego do Zespołu Prawno-Regulaminowego przy PDK OIIB zs. w Rzeszowie uprzejmie informuję, że po analizie przesłanej korespondencji Tomasza Dulęby prowadzonej z przedstawicielem ubezpieczyciela Ergo Hestia, przedstawiam stanowisko Zespołu Prawno-Regulaminowego.

1. Projekt wykonawczy jest obowiązkowym elementem składowym tzw. dokumentacji projektowej wymaganej przy postępowaniach w trybie zamówień publicznych (ustawa Prawo Zamówień Publicznych z dnia 11 września 2019 r. ogłoszona w Dz.U. poz. 1843 z 2019 r.) w przypadku, gdy na projektowane roboty budowlane objęte zamówieniem wymagane jest uzyskanie pozwolenia na budowę (dotyczy robót nie wymienionych w art. 29, art. 29a i art. 30 oraz art. 31 ustawy Prawo budowlane (Dz.U. poz. 1186 z 2019 r. z p. zm.), zgodnie z wymogiem § 3, §4 i §5 rozporządzenia z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz.U. poz. 1129 z 2013 r.).

W przypadku osób niepublicznych, to czy projekt wykonawczy ma być opracowany, zależy od woli Inwestora, a także rodzaju projektowanego obiektu budowlanego (na przykład takiego, dla którego właściwy Organ A-B nałoży obowiązek ustanowienia Inspektora Nadzoru Inwestorskiego określonej specjalności, o którym mowa w rozporządzeniu w sprawie rodzajów obiektów budowlanych, przy których realizacji jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego, ogłoszonym w Dz.U. nr 138 poz. 1554 z 2001 r., a także obiektów budowlanych, tj. budynki mieszkalne i jednorodzinne, magazynowe, składowe i inne).

2. Zgodnie z § 5 rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, forma projektu wykonawczego ma odpowiadać formie projektu budowlanego i być z nim spójna pod względem rozwiązań projektowych. Zatem należy wnioskować, że ma tu zastosowanie art. 12, art. 20, oraz art. 34 w odniesieniu do art. 36a ustawy Prawo budowlane oraz rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz.U. poz. 1935 z 2018 r.).

Reasumując:

1. Obowiązkowo opracowywany projekt wykonawczy jest w postępowaniach dotyczących zamówień publicznych.
2. Projekt wykonawczy jest opracowywany i sprawdzony przez osobę z właściwymi uprawnieniami budowlanymi z wyłączeniem projektów obiektów budowlanych o prostej konstrukcji, takich jak: budynki mieszkalne jednorodzinne, niewielkie obiekty gospodarcze, inwentarskie i składowe, a także zakresu objętego sprawdzaniem i opiniowaniem na podstawie przepisów szczególnych.
3. Projekt wykonawczy ma uszczegóławiać i rozszerzać pod względem merytorycznym projekt budowlany, a swoją formą ma odpowiadać formie projektu budowlanego. ■

Odpowiedź przygotowała Agata Majka przy merytorycznym udziale Jacka Jarząba i Andrzeja Ostrowskiego - członków Zespołu Prawno-Regulaminowego przy Podkarpackiej Okręgowej Izbie Inżynierów zs. w Rzeszowie

Zapraszamy do udziału w konkursach

Konkursy dla dorosłych

1. „Moja przygoda z budownictwem”

Prace przesyłane w ramach konkursu powinny być: tematycznie związane z pracą zawodową, zawierające opis interesujących inwestycji budowlanych zaprojektowanych bądź realizowanych, wykonane w formacie A4, o maksymalnej ilości 4 stron.

Najlepsza praca zostanie opublikowana na łamach „Biuletynu”. Dla zwycięzcy przewidziana jest nagroda pieniężna. Data ogłoszenia konkursu 1.06.2020 r.

2. Konkurs fotograficzny „Budownictwo wokół nas” - kolejna edycja

Data ogłoszenia konkursu 1.09.2020 r.

Konkursy dla dzieci i wnuków członków PDK OIIB

1. **Konkurs plastyczny „Kartka świąteczna Wielkanocna”** - zakończenie konkursu 23.03.2020 r.
2. **Konkurs plastyczny „Wymarzone przedszkole/szkoła/plac zabaw”**. Data ogłoszenia konkursu 1.04.2020 r.
3. **Konkurs plastyczny „Kartka świąteczna Bożonarodzeniowa lub Noworoczna”**. Data ogłoszenia konkursu 21.09.2020 r. ■

Liliana Serafin

Działalność organów pomocniczych Rady PDK OIIB w 2019 r.

W 2019 r. w PDK OIIB jako organy pomocnicze Rady pracowały: Komisja Doskonalenia Zawodowego, Zespół ds. Samopomocy Koleżeńskiej, Zespół ds. Zamówień, Zespół Prawno-Regulaminowy, Zespół ds. Cyfryzacji i Promocji oraz Kapituła Konkursowa.

Skład osobowy organów pomocniczych Rady PDK OIIB jest przedstawiony na drugiej stronie „Biuletynu”. Początek roku to odpowiedni czas, żeby krótko podsumować ich zeszłoroczną pracę.

I. Komisja Doskonalenia Zawodowego - najważniejsza komisja dla członków Izby

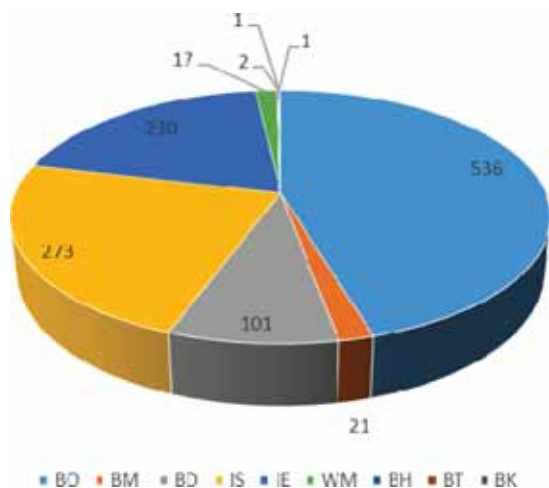
Głównym i stałym celem działalności KDZ jest wsparcie i stworzenie możliwie najkorzystniejszych warunków dla podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez członków PDK OIIB.

Komisja Doskonalenia Zawodowego w 2019 roku pracowała nad zaoferowaniem i stworzeniem dla członków izby jak najlepszych i atrakcyjnych szkoleń, warsztatów i wycieczek. Wynikiem działalności jest:

- wzrost liczby członków biorących udział w szkoleniach,
- wzrost ilości zakupionych programów,
- wzrost zainteresowania udziałem w szkoleniach zewnętrznych,
- zmniejszenie zainteresowania prenumeratą czasopism,
- utrzymanie poziomu z roku poprzedniego w zakresie udziału w wycieczkach integracyjnych, zakupie podręczników i skryptów, udziału w kursach języków obcych.

1. W 2019 roku zorganizowano łącznie **78** szkoleń, prezentacji i warsztatów komputerowych, w których wzięło udział łącznie **1516** uczestników w tym:

Podział na branżę uczestników szkoleń i prezentacji - dane w oparciu o podpisy na dwóch listach obecności

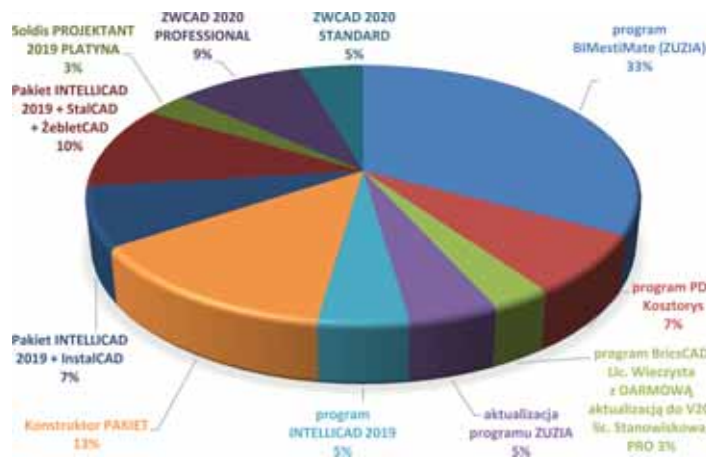
- 1182 członków PDK OIIB, którzy za udział w doskonaleniu zawodowym otrzymali odpowiednią liczbę punktów szkoleniowych - według pkt. 9 Regulaminu,
- 322 członków zapisanych i nie uczestniczących do końca wykładu.
- 12 osób niebędących członkami Izby uczestniczących w szkoleniach za odpłatnością.

W odniesieniu do 2018 roku zwiększyła się liczba członków uczestniczących w szkoleniach o **około 21%**.

2. W 2019 roku z promocyjnej sprzedaży programów komputerowych umożliwiających podnoszenie kwalifikacji zawodowych skorzystało 67 członków.

W odniesieniu do 2018 roku zwiększyło się zainteresowanie zakupem programów przez członków Izby o **39,5%**.

Programy komputerowe 2019

3. W 2019 roku zorganizowano następujące wycieczki integracyjne:

- Val di Sole (wycieczka 8-dniowa) - 39 osób (z czego 30 członków PDK OIIB),
- Horyniec-Zdrój (wyjazd 7-dniowy) - 58 osób (z czego 48 członków PDK OIIB),
- Budowa odcinka tunelowego trasy Naprawa - Skomielna Biała - Rabka (wyjazd 1-dniowy) - 20 osób (z czego 19 członków PDK OIIB),
- Gruzja I (wycieczka 8-dniowa) - 40 osób (z czego 32 członków PDK OIIB),
- Gruzja II (wycieczka 8-dniowa) - 44 osoby (z czego 31 członków PDK OIIB).

Zainteresowanie wycieczkami organizowanymi przez KDZ utrzymało się na poziomie z 2018 r.

4. PDK OIIB wsparła finansowo 4 swoich członków w ramach szkoleń organizowanych przez inne podmioty gospodarcze.

5. W 2019 roku z częściowego zwrotu kosztów związanych z prenumeratą czasopism technicznych umożliwiających podnoszenie kwalifikacji zawodowych skorzystało łącznie 309 czynnych członków (320 prenumerat). W odniesieniu do 2018 roku zmniejszyło się wśród członków zainteresowanie prenumeratą branżowych czasopism o około 30%.

6. W 2019 roku z częściowego zwrotu kosztów związanych z zakupem skryptów i podręczników skorzystało 65 członków (172 pozycje).

Zainteresowanie zakupem skryptów i podręczników przez członków utrzymało się na poziomie z 2018 r.

7. Na naukę języków obcych na rok szkolny 2019/2020 ostateczne rozliczenie dofinansowania uzyskała 1 osoba. Nauka odbywała się w miejscowości wybranej przez członka PDK OIIB.

II. Zespół Samopomocy Koleżeńskiej

W 2019 r. Zespół Samopomocy Koleżeńskiej rozpatrzył 66 wniosków i przyznał zapomogi na kwotę 95 000 zł, co stanowi: 98,96% kwoty zarezerwowanej na ten cel w budżecie na 2019 r.

II. Zespół ds. Zamówień PDK OIIB

W roku 2019 Zespół ds. Zamówień na swoich posiedzeniach zajmował się:

- analizą i wyborem oferty na druk i wysyłkę „Biuletynu Informacyjnego” - kwartalnika,
- wyborem oferty na serwis kawowy przy rozdaniu uprawnień budowlanych 25.01.2019 r.,
- wyborem oferty na ubezpieczenie siedziby Izby przy ul. Krakowskiej,
- wyborem oferty na usługę dla projektu szkoleniowego w ramach konkursu organizowanego przez PARP w ramach POWER działanie 2.21,
- wyborem oferty na dostawę: gadżetów na Zjazd, artykułów biurowych i spożywczych do biura Izby PDK OIIB, catering na XVIII Zjazd PDK OIIB oraz wynajem sali na przeprowadzenie XVIII Zjazdu PDK OIIB (27.04.2019 r.),
- wyborem oferty firmy przeprowadzkowej,
- wyborem oferty na meble do nowej siedziby, wyposażenie serwerowni wraz z instalacją i konfiguracją, centralę telefoniczną, dostawę sprzętu do kuchni, dostawę tuszów i tonerów dla Izby PDK OIIB,
- wyborem oferty na wynajmem sali na egzamin pisemny w dniu 17 maja 2019 r.,
- wyborem oferty na „Zadanie nr 1 - migracja serwera, zadanie nr 2 - hosting”, oferty na „internet + telefon stacjonarny”,
- wyborem oferty na „mównica z mikrofonem”,
- wyborem zespołu muzycznego na Bal Budowlanych 2019,
- wyborem dostawcy teczek firmowych na egzamin (500 sztuk),
- wyborem wykonawcy systemu alarmowego SSWIN w siedzibie PDK OIIB przy ul. Krakowskiej,
- analizą i wyborem oferty utrzymania czystości i usług „złota rączka”.

Z każdego posiedzenia Zespołu został sporządzony protokół, podpisany przez obecnych członków Zespołu. Protokoły są przechowywane w biurze Izby. Do protokołu dołączone są oferty oraz protokoły wyboru ofert.

IV. Zespół Prawno-Regulaminowy PDK OIIB

Zespół Prawno-Regulaminowy w 2019 r. zajmował się następującymi zagadnieniami:

1. Projektem ustawy o zmianie ustawy Prawo budowlane.
2. Projektem rozporządzenia MliR w sprawie przygotowania zawodowego do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.
3. Projektem ustawy o inżynierach z 1.04.2019 r. (Projekt z dnia 1 kwietnia 2019 r., Projekt ustawy o architektach i proj. Ustawy o inżynierach) dot. Pisma z MI z dn. 2.04.2019 r.
4. Projektem ustawy prawo geodezyjne i kartograficzne.
5. Projektem zmiany rozporządzenia w sprawie rodzajów obiektów budowlanych, przy których realizacji jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego.
6. Projektem rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego.
7. Projektem rozporządzenia Ministra Rozwoju zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

V. Zespół ds. Cyfryzacji i Promocji PDK OIIB

Zespół ds. Cyfryzacji i Promocji w 2019 r. zajmował się następującymi zagadnieniami:

- strukturą organizacyjną plików - wdrażanie w nowym biurze PDK,
- projektem współpracy międzynarodowej - podpisana umowa o współpracy z Gildią ukraińskich inżynierów,
- zmianą wizerunku inżyniera,
- usprawnieniem pracy w biurze (Zespół ds. Cyfryzacji i Promocji przy współpracy z informatykiem pracuje nad usprawnieniem pracy w biurze. Zespół prowadzi także rozmowy nad wspólnym systemem CRM i ERP dedykowanym dla PDK OIIB).
- współorganizacją MTR 2020.

VI. Kapituła Konkursowa PDK OIIB

Kapituła Konkursowa w 2019 r. zorganizowała następujące konkursy:

- Konkurs plastyczny pt. „Kartka wielkanocna” - dla dzieci i wnucząt członków PDK OIIB. Wybrane prace zamieszczono w Biuletynie Informacyjnym nr 2(60).
- Konkurs plastyczny pt. „Drogi, mosty, estakady i autostrady przyszłości” - dla dzieci i wnucząt członków PDK OIIB, Przyznano dwie główne nagrody w danej kategorii wiekowej (6-8, 9-12 lat), drobne upominki dla wszystkich uczestników. Wszystkie prace zamieszczono w katalogu Konkursu Budowa Roku Podkarpacia 2018 oraz w „Biuletynie Informacyjnym” nr 4(62).
- Konkurs plastyczny pt. „Kartka świąteczna Bożonarodzeniowa lub Noworoczna” - dla dzieci i wnucząt członków PDK OIIB. Wygrała kartka świąteczna namalowana →

→ przez Michała (lat 7). Wszyscy uczestnicy otrzymali drobne upominki.

- **Konkurs Fotograficzny pt. „Budownictwo wokół nas”.** Nadesłano 59 prac w dwóch kategoriach **tematycznych**.

W kategorii „Budownictwo wokół nas - Podkarpacie” zwyciężyli:

- I miejsce - „Fabryka wiatru” - Artur Wysocki,
- II miejsce - „Wnętrze cerkwi w Łopience w barwach witrażu” - Krzysztof Fryń,

- III miejsce - „Niebo spadło na ziemię” - Krystyna Lalicka,
- Nagroda w głosowaniu internetowym - „Jesienna architektura” - Marek Łabudzki.

W kategorii „Budownictwo wokół nas - Polska i Świat” zwyciężyli:

- I miejsce - „Tunel” - Maciej Lalicki,
- II miejsce - „Dziergana struktura” - Halina Boboła,
- III miejsce - „Hotel i wzgórze soli” - Jacek Gajda,
- Nagroda w głosowaniu internetowym - „Budowa na szczycie” - Marek Łabudzki.

Wszystkie prace można zobaczyć na stronie www.inzynier.rzeszow.pl w zakładce Konkursy PDK OIIB.

VII. Pracę Zespołu Redakcji „Biuletynu Informacyjnego” PDK OIIB możecie Państwo ocenić sami.

Szczegółowe sprawozdania komisji, zespołów i kapituły są załącznikami do uchwały Rady z dnia 27 stycznia 2019 r.

Opracowano na podst. sprawozdań przedstawionych przez przewodniczących organów pomocniczych Rady PDK OIIB

Sportowcy! Czekamy na wasze zgłoszenia

1. Pomorska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa - **Zawody w Wędkarstwie Morskim** o puchar Przewodniczącego Rady Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa - marzec/kwiecień.
2. Mazowiecka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa **Turniej Piłki Siatkowej** o Puchar Przewodniczącego Rady MOIIB - kwiecień.
3. Zachodniopomorska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa Ogólnopolski **Turniej Badmintona** Inżynierów Budownictwa o puchar Przewodniczącego Okręgowej Rady Zachodniopomorskiej OIIB - maj.
4. Podkarpacka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa - Otwarte Mistrzostwa w **Marszu na Orientację** - maj.
5. Mistrzostwa Polski Samorządów Zawodowych Zaufania Publicznego w **Brydżu Sportowym** w Warszawie - lipiec.
6. **Regaty Żeglarskie** Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa o Mistrzostwo Polski w klasie OMEGA w Olsztynie - wrzesień.
7. Podkarpacka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa - Otwarte Mistrzostwa Inżynierów Budownictwa w **Kolarstwie Górskim** na terenie Gminy Lubenia - wrzesień.
8. **Międzynarodowe Zawody Pływackie „MASTERS”** o Puchar Przewodniczącego Rady Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, w Krytej Pływalni w Ostrowi Mazowieckiej - październik.
9. Ogólnopolskie **Zawody w Strzelectwie Sportowym** zorganizowane przez Mazowiecką OIIB - październik.
10. Mistrzostwach PIIB w **Brydżu Sportowym** w Szczyrku - grudzień.

Członkowie Izby wyszli z propozycją zorganizowania **turnieju szachowego**, zarówno jako zawodów w naszej Izbie jak i zawodów ogólnopolskich - czekamy na chętnych.

Jesteśmy otwarci na zorganizowanie innych zawodów sportowych - czekamy na Wasze propozycje.

Roman Cużytek

Informacja

Informacja Zespołu Samopomocy Koleżeńskiej PDK OIIB

Przypominamy członkom naszej Izby o możliwości wystąpienia **WNIOSKU o przyznanie bezzwrotnej zapomogi** w przypadku, gdy dotknęło osobiście lub kogoś z jego najbliższej rodziny jakieś „nieszczęście” (zdarzenie losowe), jak: choroba, wypadek, pożar, utrata pracy lub inne zdarzenie pogarszające status materialny rodziny.

Wskazaniem byłoby przed zredagowaniem ww. WNIOSKU o zapoznanie się z „Regulaminem Zespołu Samopomocy Koleżeńskiej PDK OIIB”, który można poczytać lub wydrukować ze strony portalu internetowego Izby (zakładka „pobierz” - „samopomoc”). W ww. zakładce jest do pobrania również wzór wniosku + oświadczenie RODO, przy czym wniosek można napisać również „odręcznie”.

Poniżej podajemy najważniejsze informacje, które pomogą w prawidłowym wypełnieniu wniosku oraz niezbędnych załączników, co pozwoli skrócić czas uzyskania bezzwrotnej zapomogi.

1. We wniosku należy opisać zdarzenie losowe jakie spotkało członka Izby lub jego najbliższą rodzinę. Ponadto we wniosku należy podać swoje dane adresowe, numer telefonu kontaktowego oraz numer konta bankowego, na które zostanie przesłana kwota zapomogi w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku przez Zespół Samopomocy Koleżeńskiej PDK OIIB zwany dalej „Zespół SK”.

2. Do wniosku należy dołączyć udokumentowanie (potwierdzenie) wystąpienia zdarzenia losowego, np.: w przypadku utraty pracy zaświadczenie z Urzędu Pracy,

w przypadku choroby zaświadczenie lekarskie, wypis z leczenia szpitalnego czy zaświadczenie o pobyciu w sanatorium lub zabiegach rehabilitacyjnych, w przypadku pożaru, powodzi zaświadczenie z Urzędu Gminy, komendanta Straży Pożarnej, przy innych zdarzeniach losowych oświadczenia zdarzenia, np. przez posterunek Policji lub instytucji publicznej czy samorządowej.

3. Ważnym jest udokumentowanie dochodu rodziny wnioskodawcy, co ma wpływ na wysokość przyznanej zapomogi. Dochód można udokumentować np. przesyłając kserokopię zeznania podatkowego za ostatni rok do Urzędu Skarbowego. „Zespół SK” uwzględni również udokumentowanie dochodów rodziny na drukach KRUS, ZUS czy Urzędu Pracy, np. w przypadku przebywania na „bezrobociu”. „Zespół SK” gwarantuje pełną dyskrecję i ochronę danych osobowych związaną z rozpatrywaniem wniosków o przyznanie zapomóg.

PS. Sprawa jest delikatna. Jeśli dowiedziałeś się, że zmarł czynny członek naszej Izby, to bardzo prosimy, aby przypomnieć wdowie (wdowcowi), aby złożył wniosek o przyznanie bezzwrotnej zapomogi na taką okoliczność.

Przekaż 1% podatku

Od początku stycznia do końca kwietnia trwa okres rozliczeń podatku dochodowego. W tym czasie mamy możliwość udzielenia wsparcia na leczenie, rehabilitację, zapewnienie schronienia zwierzętom. Po raz kolejny od 2004 roku możemy zadysponować 1% podatku i przekazać go dla wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego, bądź konkretnej osobie.

Wielokrotnie bywa tak, że również rodziny naszych członków znajdują się w bardzo trudnej sytuacji, wówczas powinniśmy pomóc sobie nawzajem. Dlatego podjęliśmy inicjatywę i udostępniamy w tym celu stronę portalu www.inzynier.rzeszow.pl w zakładce *Członkostwo: 1% podatku na pomoc naszym członkom i ich rodzinom.*

Zaproszenie na spotkanie informacyjno-integracyjne powiatu krośnieńskiego -24.04.2020 r.

Serdecznie zapraszamy na spotkanie informacyjno-integracyjne czynnych członków PDK OIIB powiatu krośnieńskiego, które odbędzie się w dniu **24 kwietnia 2020 r. (piątek) od godz. 17.00 w Hotelu Nafta Krosno, ul. Lwowska 21 w Krośnie.**

W programie: prezentacja nowej siedziby Izby oraz możliwości, jakie oferuje swoim członkom w kontekście wykonywania przez nich samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Przewidujemy również swobodną dyskusję i wymianę poglądów.

Zgłoszenia prosimy potwierdzać osobiście, telefonicznie lub przesłać na adres e-mail w terminie **do 31 marca 2020 r.:**

- biuro PDK OIIB, tel.: 17 777 64 54,

- e-mail: organizacja@inzynier.rzeszow.pl.

Prosimy o odpowiedzialne zgłaszanie swojego uczestnictwa, aby nie narażać Izby na ponoszenie zbędnych kosztów z powodu późniejszej absencji.

Ewelina Łosiewicz

Harmonogram szkoleń z warsztatami marzec-maj 2020 r.

Komisja Doskonalenia Zawodowego, realizując zadania Izby nałożone przez statut, stara się opracowywać ofertę szkoleniową, która dotrze do jak najszerszego grona odbiorców. Chcemy tym samym umożliwić inżynierom i technikom budownictwa, zrzeszonym w Podkarpackiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Nieustannie dążymy do tego, aby każdy z członków znalazł w naszej ofercie coś ciekawego, mógł uzupełnić posiadaną wiedzę i doskonalić swe umiejętności w zakresie szeroko rozumianego budownictwa.

1. Radzenie sobie ze stresem, asertywność i zdolności komunikacyjne w praktyce.

Program szkolenia:

1. Co rodzi stres u człowieka i jakie są tego konsekwencje - konflikty i kryzysy jako przyczyny stresu.
2. Typy i rodzaje sytuacji kryzysowych.
3. Charakterystyczne fazy sytuacji kryzysowych i ich rozpoznawanie.
4. „Model stresu” - „stresory” i inne składowe modelu - sposoby radzenia sobie ze stresem.
5. Sposoby przeżywania stresu - czyli nasze wewnętrzne zasoby odporności na stres (zasoby materialne, fizyczne, interpersonalne, informacyjne, edukacyjne, kulturowe).
6. Walka ze stresem - koncentracja na problemie i emocjach.
7. Asertywność - co to jest i podstawowe zasady zachowań asertywnych pozwalające unikać sytuacji stresogennych.
8. Zdolności komunikacyjne - przywództwo, zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej, budowa wizerunku.

2.03.2020 r. godz. 16.00-20.00

Mielec Hotel Atena, ul. Przemysłowa 67

4.03.2020 r. godz. 16.00-20.00

Jarosław Zespół Szkół im. Jana Pawła II (dawna szkoła nr 5), ul. Traugutta 15

5.03.2020 r. godz. 16.00-20.00

Stalowa Wola Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2, ul. 1 Sierpnia 26

16.03.2020 r. godz. 16.00-20.00

Krosno Kampus Politechniczny PWSZ im. S. Pigonia, ul. Dmochowskiego 12 (sala 11)

18.03.2020 r. godz. 16.00-20.00

Rzeszów siedziba PDK OIIB, ul. Krakowska 289

Wykładowca: dr Henryk Pietrzak - wykładowca MBA Szkoły Głównej Menadżerskiej w Warszawie. Dyrektor Instytutu Psychologii SGM w Rzeszowie. Wykładowca UJ. Były prezes Polskiego Radia w Rzeszowie.

2. Projektowanie i budowa instalacji na gaz płynny (LPG) i skroplony gaz ziemny (LNG)

Program prezentacji:

1. Zastosowanie i korzyści instalacji zbiornikowych na gaz płynny i LNG. Zasady programu partnerskiego GASPOL dla inżynierów budownictwa. (15 min.)
2. Projektowanie i budowa instalacji zbiornikowych LPG i LNG cz. 1. (1,45 godz.)
3. Przerwa kawowa, czas na wymianę wizytówek i indywidualne konsultacje. (20 min.)
4. Projektowanie i budowa instalacji zbiornikowych LPG i LNG cz. 2; dla uczestników firma prowadząca prezentację przygotowała materiały w formie elektronicznej, które będą do pobrania po szkoleniu, m.in. wytyczne projektowe. (1,40 godz.)

9.03.2020 r.

godz. **16.00-20.00**

Rzeszów siedziba PDK OIIB, ul. Krakowska 289

Wykładowca: mgr inż. Beata Załęska-Klocek, kierownik ds. Realizacji Inwestycji GASPOL S.A. - absolwentka Politechniki Białostockiej, członek Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, posiada uprawnienia projektowe i wykonawcze w zakresie sieci i instalacji sanitarnych; z branżą LPG związana od 20 lat.

3. Nowoczesne technologie w budownictwie komunikacyjnym i hydrotechnicznym

Program prezentacji:

1. Nowoczesne konstrukcje ścian oporowych i przyczółków mostowych.
2. Wzmacnianie nawierzchni drogowych z wykorzystaniem systemu RoadMesh.
3. Systemy zabezpieczania skarp i zboczy przed zagrożeniami naturalnymi.
4. Konstrukcje z siatek stalowych w specjalnej powłoce antykorozyjnej w hydrotechnice.

24.03.2020 r.

godz. **16.00-20.00**

Rzeszów siedziba PDK OIIB, ul. Krakowska 289

Wykładowca: dr inż. Remigiusz Duszyński, absolwent Wydziału Hydrotechniki Politechniki Gdańskiej. W roku 2000 uzyskał stopień doktora nauk technicznych w dziedzinie budownictwa w specjalności geotechnika. Od roku 1999 zatrudniony na Politechnice Gdańskiej. W latach 2009-2011 pracował w firmie Stump-Hydrobudowa. Od lutego 2018 pracuje w firmie Maccaferri Polska jako menadżer ds. rozwoju. Jego aktywność naukowa, dydaktyczna oraz ekspercka związana jest z budownictwem hydrotechnicznym oraz geotechniką. W latach 2010-2015 zrealizował międzynarodowy projekt badawczy DredgDikes, którego efektem są wytyczne budowy wałów przeciwpowodziowych z wykorzystaniem urobku czepalnego. Jest autorem czterech monografii, kilkudziesięciu artykułów i ponad stu pięćdziesięciu projektów i ekspertyz.

W obszarze działalności inżynierskiej zajmuje się przygotowaniem ekspertyz oraz projektów dotyczących posadowienia obiektów w skomplikowanych warunkach geotechnicznych, technologii zabezpieczenia głębokich wykopów, wzmocnienia i zabezpieczenia skarp i zboczy, oceny zagrożenia konstrukcji na skutek eksploatacji systemów odwodnienia oraz wykorzystania ekologicznych technologii w budownictwie. Jako konsultant branży hydrotechnicznej sprawował nadzór naukowo-techniczny przy opracowywaniu projektu wykonawczego w ramach przedsięwzięcia „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”.

Sekretarz Oddziału Gdańskiego Polskiego Komitetu Geotechniki, członek Polskiego Stowarzyszenia Geosyntetycznego, International Society for Soil Mechanics and Geotechnical Engineering oraz International Geosynthetics Society.

4. Prezentacja zbiorowa firm: Uponor Infra Sp. z o.o., Fabryka Armatury Hawle Spółka z o.o., Grundfos Pompy Sp. z o.o.

1. Uponor Infra Sp. z o.o.

Jak zminimalizować ryzyko wystąpienia awarii sieci wodociągowych i kanalizacyjnych?

Nowoczesne systemy infrastruktury podziemnej z polietylenu (PE) oraz ich parametry jakościowe w kontekście zastosowań praktycznych.

2. Fabryka Armatury Hawle Spółka z o.o.

Produkty HAWLE - Nova Siria:

Duofit - dwuczęściowy łącznik do naprawy rur oraz nawiercania pod ciśnieniem bez konieczności odcinania przepływu;

Multigrip - łączniki wielkośrednicowe z zabezpieczeniem przed przesunięciem do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, przemysłowych; prezentacja dokonań i doświadczeń w Polsce i na świecie.

Punkty Poboru Dużej Wydajności - konstrukcja, zastosowanie, doświadczenia w Polsce.

3. Grundfos Pompy Sp. z o.o.

Dobór i warunki poprawnej pracy systemów pompowych

15.04.2020 r.

godz. 16.00-19.00

Rzeszów siedziba PDK OIIB, ul. Krakowska 289

1. Wykładowca: Piotr Dańczuk - Area Sales Manager, związany z branżą sanitarną od 15 lat. Obecnie odpowiada za szeroko rozumianą koordynację regionu południowo-wschodniego, skupiając się m.in. na wsparciu technicznym, obsłudze inwestycji oraz reprezentowaniu firmy w zakresie tworzenia jej wizerunku i realizacji założonej polityki rynkowej.

2. Wykładowca: Bartosz Kaczor - Key Account Manager, związany z branżą sanitarną od wielu lat. Obecnie odpowiada za budowanie i rozwijanie współpracy z najważniejszymi i największymi klientami w zakresie projektowania i realizacji (biura projektowe), kreowanie wizerunku oraz politykę firmy.

3. Wykładowca: Artur Szwed, Grzegorz Gruba, Tomasz Barłóg - inżynierowie Grundfos z ponad 10-letnim doświadczeniem. Główny obszar działalności to dobór i warunki poprawnej pracy systemów pompowych w kontekście optymalizacji efektywności i zużycia energii pomp.

5. Najbliższa perspektywa przepisów prawa z pogranicza budownictwa i geodezji w zakresie projektowania, realizacji, inwentaryzacji, a także badania osiadań i odkształceń obiektów budowlanych.

Program szkolenia:

1. Omówienie zapisów związanych z geodezją w znowelizowanym Prawie budowlanym.
2. Omówienie zapisów związanych z geodezją w budownictwie z znowelizowanym Prawie geodezyjnym i kartograficznym.
3. Omówienie zapisów dotyczących czynności geodezyjnych w obowiązujących przepisach wykonawczych związanych z Prawem budowlanym oraz Prawem geodezyjnym i kartograficznym.
4. Zagadnienie granic prawnych i ujawnionych w ewidencji gruntów i budynków na mapach do celów projektowych.
5. Nowoczesne technologie pomiarowe w budowlanym procesie inwestycyjnym, ze szczególnym omówieniem skaningu laserowego.

5.05.2020 r. godz. 16.00-20.00

Jarosław Zespół Szkół im. Jana Pawła II (dawna szkoła nr 5), ul. Traugutta 15

6.05.2020 r. godz. 16.00-20.00

Rzeszów siedziba PDK OIIB, ul. Krakowska 289

7.05.2020 r. godz. 16.00-20.00

Tarnobrzeg sala Zespołu Szkół Nr 3, ul. Świętej Barbary 1B

11.05.2020 r. godz. 16.00-20.00

Mielec Hotel Atena, ul. Przemysłowa 67

12.05.2020 r. godz. 16.00-20.00

Krosno Kampus Politechniczny PWSZ im. S. Pigonia, ul. Dmochowskiego 12 (sala 11)

Wykładowca: mgr inż. Jerzy Gajdek - geodeta uprawniony (1, 2, 4), absolwent Technikum Geodezyjnego w Jarosławiu i Wydziału Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej (specjalność geodezja inżyniersko-przemysłowa). Laureat konkursu „Dyplom dla Warszawy”. Pracował w rzeszowskich firmach: Kombinacie Budowlanym i Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego. Był nauczycielem w Technikum Geodezyjnym w Rzeszowie i pracował jako st. wykładowca w Politechnice Rzeszowskiej, gdzie na Wydziale Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury założył Kółko Naukowe Geodetów „GLOB”, będąc jego opiekunem przez 10 lat. Prowadził również działalność gospodarczą w ramach własnej Firmy „NADIR”. Autor 69 publikacji inżynierskich zamieszczanych w miesięcznikach geodezyjnych, materiałach konferencyjnych, a także w „Drogownictwie”, „Przeglądzie Budowlanym” i „Inżynierze Budownictwa”. Pracował jako geodeta na dwóch kontraktach: w Rumunii i Algierii. Prowadził szkolenia dla geodetów w Warszawie, Sieradzu i Legnicy. W latach 2009 i 2015 odbył dwa pełne cykle szkoleń dla Podkarpackiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Wyróżniony medalami: Komisji Edukacji Narodowej i Zasłużonym dla Politechniki Rzeszowskiej.

Zachęcamy do śledzenia informacji na naszym portalu www.inzynier.rzeszow.pl zarówno w zakładce szkolenia, jak i w zamieszczanych na bieżąco aktualnościach. Informacje o nadchodzących wydarzeniach rozsyłamy również do Państwa za pośrednictwem poczty elektronicznej.

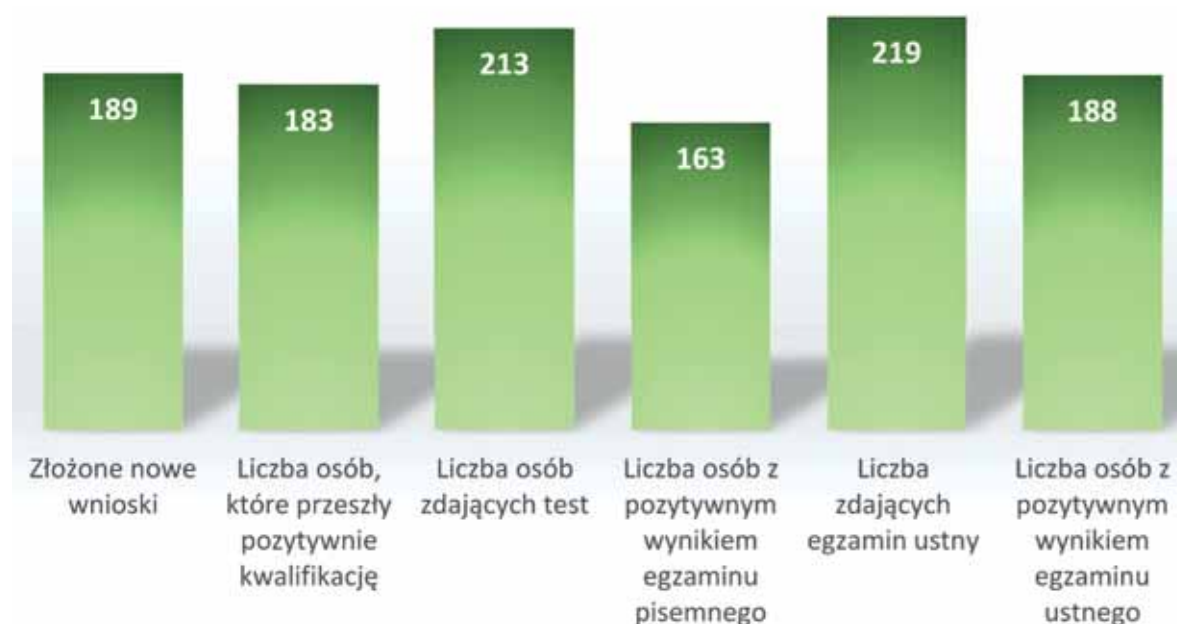
Zasady dotyczące uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez PDK OIIB dostępne na portalu www.inzynier.rzeszow.pl.

Sesja egzaminacyjna 2/2019 na uprawnienia budowlane

Sesja egzaminacyjna

W dniu 17 stycznia 2020 r. po raz kolejny rozdaliśmy decyzję o nadaniu uprawnień budowlanych dla 188 nowych inżynierów, którzy w większości zasilą poczet nowych członków Podkarpackiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Wręczenia uprawnień dokonał Zbigniew Plewako - przewodniczący OKK PDK OIIB, Andrzej Tarczyński - zastępca przewodniczącego OKK PDK OIIB oraz Bolesław Pałac i Elżbieta Ładoś - członkowie OKK. Uroczystość zaszczylił swoją obecnością zastępca przewodniczącego Rady PDK OIIB Wacław Kamiński.

Lp.	Złożone nowe wnioski	Liczba osób, które przeszły pozytywnie kwalifikację	Liczba osób zdających test	Liczba osób z pozytywnym wynikiem egzaminu pisemnego	Liczba zdających egzamin ustny	Liczba osób z pozytywnym wynikiem egzaminu ustnego
KB	89	87	96	66	96	82
D	15	15	19	18	18	18
M	14	14	15	14	18	18
KOB	2	2	2	2	2	2
SRK	0	0	0	0	0	0
H	2	2	2	1	2	2
T	2	2	2	2	2	2
S	42	38	48	35	48	37
E	23	23	29	25	33	27
Razem	189	183	213	163	219	188

Zastępca przewodniczącego Rady PDK OIIB Wacław Kamiński

Przyszła kadra inżynierska

Fot. Dariusz Kamiński

Uroczyste ślubowanie

Z przymrużeniem oka

Komin do sąsiada

Fot. Grzegorz Dubik

Grzegorz Liszcz

Ujęcie wody

Ujęcie wody powierzchniowej

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rzeszowie dbając o środowisko naturalne, wykonało wymianę systemu ujmowania wody na rzece Wisłok, poprzez instalację sit ssawnych w miejscu istniejących krat rzadkich. Wykonawcą zadania była firma Inżynieria S.A. Wartość inwestycji to 2,9 mln zł brutto.

Stan przed modernizacją

Istniejące okna wlotowe zostały zaprojektowane tak, że woda rzeczna wlewa się poprzez istniejące kraty rzadkie do istniejących komór ujęcia. W komorach woda przechodzi przez istniejące kraty gęste, na których osadzają się drobne zanieczyszczenia i przewodem DN800 trafia do budynku ozonowania, gdzie podlega dalszej przeróbce.

Na istniejących oknach wlotowych nie ma zainstalowanych urządzeń zamykających dopływ wody. Nie ma możliwości zatrzymania ujęcia do celów serwisowych i konserwacyjnych urządzeń.

Ujęcie wody powierzchniowej Zwiężczyca II jest aktualnie jedynym ujęciem dla miasta Rzeszowa.

Z uwagi na anachroniczne wyposażenie wlotów tylko w kraty rzadkie i średnie, nie ma wystarczających warunków technicznych pozwalających na:

- ograniczenie wnoszenia do obiektów technologicznych wraz z wodą zawieszin oraz osadów rzecznych, co stanowi problem technologiczny i eksploatacyjny, szczególnie dla niezbędnego procesu ozonowania wstępnego,
- ograniczenia wnoszenia wraz z wodą ujmowaną glonów, co jest szczególnie odczuwalne nie tylko w procesie uzdatniania, ale też przez odbiorców wody, z uwagi na znaczne pogorszenie jej smaku, szczególnie przy zakwicie glonów w okresie gorącego lata,

- zabezpieczenie nieprzerwanej pracy ujęcia w razie wystąpienia zjawisk śryżowych na przelomie jesieni i zimy oraz zimy i wiosny,
- ochronę ryb, które wpływają do komór ujęcia i bywają okaleczone, a tym bardziej narybku, który nie ma sił i żadnych szans na wydostanie się pod prąd wpływającej do ujęcia wody.

Stan po modernizacji

Na zewnątrz budynku ujęcia do przegród zostały zainstalowane cztery wysokowydajne sita ssawne samoczyszczące wykonane ze stali nierdzewnej typ AISI 304/304L średnicy 770 mm typu T30 ze szczeliną 3 mm, z wylotem o średnicy 600 mm.

Wszystkie prace związane z montażem sit wykonywane były pod wodą przez nurków.

Na jednym z czterech sit (pierwszym od strony przepływu wody) wykonano montaż odbojnika. Od strony rzeki sita zostały kołnierzowo połączone z kołnierzami przygotowanymi na przegrodach. Konstrukcja sit ssawnych pozwala na stałą, równomierną, niską prędkość przepływu przez całą powierzchnię sita. Rozwiązanie szczeliny filtracyjnej sit - w kształcie odwróconej litery „V” powoduje, że każda cząstka stykająca się z powierzchnią sita jest podparta tylko w dwóch punktach. Przy przepływie zwrotnym podczas

Rozpoczęcie montażu sit przez nurków

Budynek ujęcia wody na rzece Wisłok - widok na kraty rzadkie

płukania szczelina pracuje jako dysza, co zwiększa możliwość przepłukiwania szczelin i ich udrożnienie. Przepływ wody przez szczeliny z optymalną prędkością 0,15 m/s zapewnia możliwość naturalnej ucieczki żywym organizmom w okolicy ujęcia, uniemożliwiając zassanie ich do sita.

Całkowite czyszczenie sit jest możliwe dzięki płukaniu ich powietrzem od wewnątrz. Jest to zasada płukania w przeciwnym kierunku. Wykonano montaż instalacji sprężonego powietrza w budynku ujęcia, której celem jest wytworzenie potrzebnej do płukania sit objętości powietrza pod ciśnieniem. Instalacja sprężonego powietrza składa się z 2 sztuk sprężarek spiralnych bezolejowych, 4 sztuk zbiorników z powietrzem V = 1000 l, armatury odcinającej tj. zaworów elektromagnetycznych normalnie zamkniętych o czasie otwarcia 0,2 ÷ 0,4 sek., U = 230 V, przepustnic międzykołnierzowych z napędem elektrycznym i ręcznym, zaworów odcinających gazowych ręcznych, zaworów zwrotnych i systemu sterowania.

W systemie sterowania dostępne są trzy konfiguracje:

- sterowanie ręczne,
  - sterowanie automatyczne zależne od czasu,
  - sterowanie automatyczne zależne od straty ciśnienia na sieci wg zadanej wartości (oba powyższe sterowania mają możliwość przejścia w tryb sterowania ręcznego).
- Płukanie sterowane automatycznie z możliwością przejścia na ręczne.

Wykonana instalacja sprężonego powietrza dostarcza odpowiednią ilość powietrza do sita, powodując całkowite jego oczyszczenie poprzez wydalenie

Sito ssawne

wszelkich przyległych cząstek na zewnątrz sita (z powrotem do rzeki Wisłok).

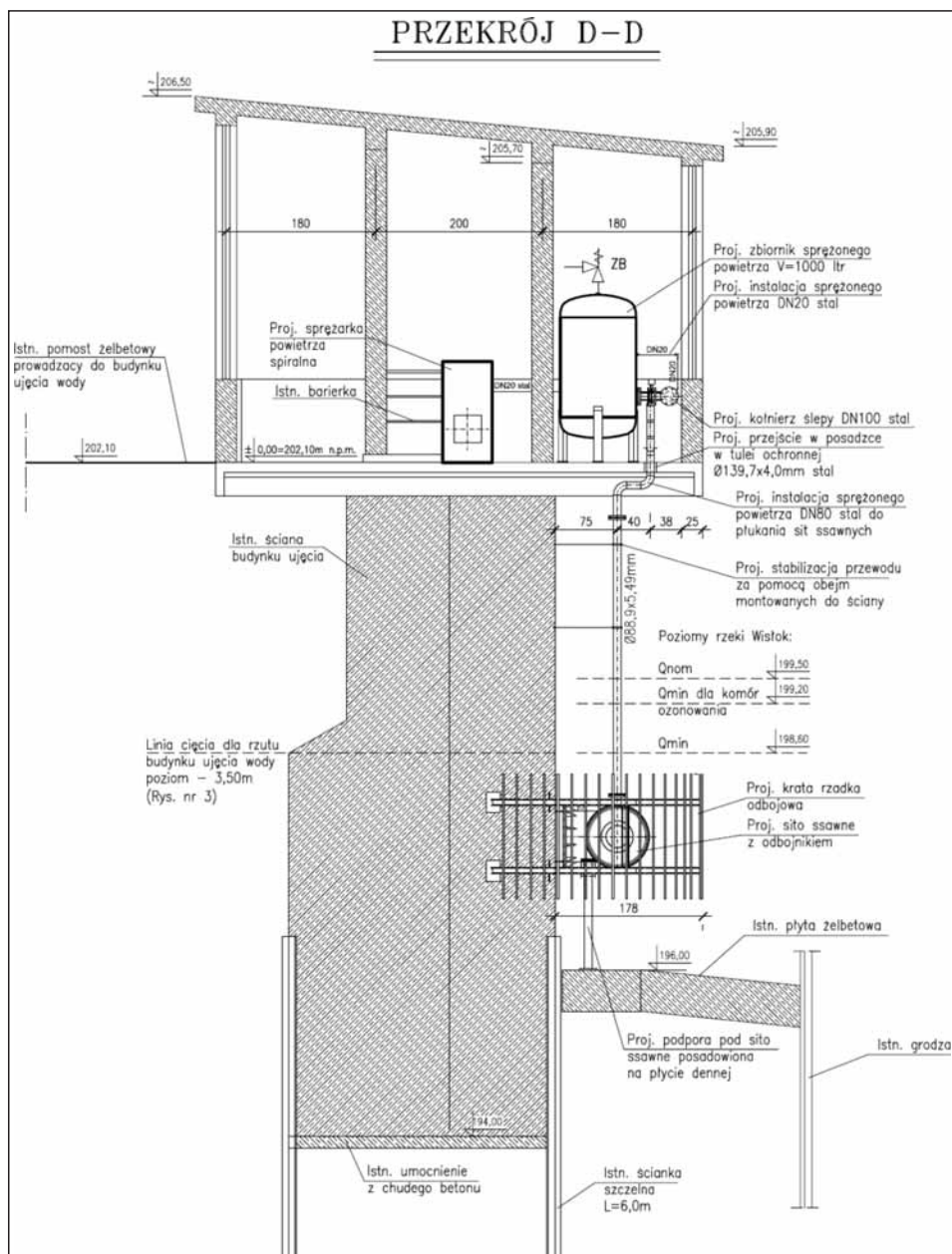
Wykonanie modernizacji ujęcia było bardzo potrzebne ze względów technicznych, technologicznych, jakości wody dostarczanej odbiorcom oraz ochrony zasobów wodnych, w tym ichtiofauny.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, zawartymi w Dyrektywie Siedliskowej [1] oraz Ramowej Dyrektywie Wodnej [2] państwa członkowskie Unii Europejskiej mają obowiązek ochrony zasobów wodnych, w tym również ichtiofauny.

Legenda:

[1] DYREKTYWA RADY 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa).

[2] DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2000/60/WE w sprawie ustanowienia ram dla działalności Wspólnoty w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna).

Izabela SKRZYPCZAK, Krzysztof WILK, Wanda KOKOSZKA
Wydział Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury, Politechnika Rzeszowska
Al. Powstańców Warszawy 12, 35-959 Rzeszów, +48 17 865 10 13
izas@prz.edu.pl, kwilk@prz.edu.pl, wandak@prz.edu.pl

ANALIZA WŁAŚCIWOŚCI GEOTECHNICZNYCH UTWORÓW MIOCEŃSKICH ZAPADLIKA PRZEDKARPACKIEGO

Streszczenie

Iły mioceńskie Zapadliska Przedkarpackiego są dość słabo rozpoznane pod względem geotechnicznym. W artykule przeanalizowano właściwości iłów krakowieckich rejonu Przemyśla, w szczególności parametry fizyczne i odkształceniowe. W tej części Zapadliska Przedkarpackiego ily występują przeważnie na znacznych głębokościach pod nakładem młodszych osadów czwartorzędowych. Zwrócono szczególną uwagę na charakterystykę strukturalną badanych próbek. Niejednorodność strukturalna badanych iłów, zauważalna już na etapie badań makroskopowych, powoduje trudności w przeprowadzaniu badań laboratoryjnych parametrów wytrzymałościowych, głównie kąta tarcia wewnętrznego i spójności. Specyficzna warstwowana ıłowo-pyłowa budowa może powodować trudności w ocenie nośności i stateczności podłoża zbudowanego z tego typu gruntów. Nietypowa struktura powinna zwrócić uwagę wykonawców dokumentacji geologiczno-inżynierskich i geotechnicznych oraz skłonić ich do sprawdzenia właściwości mechanicznych poprzez badania materiału metodami bezpośrednimi. Ważną kwestią jest również prognozowanie zmian parametrów odkształceniowych w nawiązaniu do szacowania skutków osiadań obiektów inżynierskich.

1. WPROWADZENIE

Grunty bardzo spoiste występujące na terenie Polski, niezależnie od czynników mających wpływ na ich powstanie oraz charakter i intensywność późniejszych obciążeń konsolidujących są często uznawane za podobne do siebie pod względem geotechnicznych parametrów wytrzymałościowych. Takie przeświadczenie jest pokłosiem funkcjonowania

norm budowlanych [8, 9], gdzie za jedyną wielkość mającą istotne znaczenie dla wartości parametrów mechanicznych łąw uznano stopień plastyczności [7, 16], pomijając wspomniane wcześniej czynniki, jak również ewentualne różnice w uziarnieniu, czy też składzie mineralnym.

Bardzo spoiste grunty występujące na obszarze południowej Polski [1, 2] są znacznie mniej rozpoznane pod względem geotechnicznym, niż łąy zalegające w centralnej i północnej części kraju. Nie oznacza to jednak, że nie były one w przeszłości przedmiotem zainteresowania zarówno naukowo-poznawczego, jak i od strony praktycznych zastosowań w przemyśle i budownictwie [3, 4, 5, 6, 13, 17]. Dla geotechników szczególnie istotne są możliwości wykorzystania łąw w branży budowlanej jako podłoża budowli, bądź materiału używanego w sposób nieprzetworzony w robotach ziemnych.

Przeprowadzone badania łąw krakowieckich powstałych w epoce miocenu na terenie zapadliska przedkarpackiego wskazują, że niejednorodność budowy analizowanego ośrodka gruntowego może być główną przyczyną odmienności jego cech mechanicznych w porównaniu z jednorodnym materiałem ilastym [14, 15]. Opisywane w innych publikacjach [3, 4, 5, 6, 13, 17] badania gruntów ilastych nie uwzględniają możliwego wpływu wspomnianego czynnika na rezultaty analiz. Problem złożoności budowy makroskopowej gruntów o podobnym pochodzeniu powinien być rozwijany, jednak wymaga to opracowania pewnych standardów badań oraz wnioskowania o możliwym wpływie niejednorodności na charakterystykę podłoża. Niniejszy artykuł należy traktować jako przyczynek do zgłębienia opisaney problematyki, jako istotnej w określonych warunkach i sytuacjach.

2. BADANIA LABORATORYJNE

2.1. Parametry fizyczne

Badany grunt spoisty pochodził z terenu budowy obwodnicy miasta Przemyśla, ze znacznej głębokości 9,5 - 20 m. Wszystkie próbki gruntu miały podobne właściwości makroskopowe, aczkolwiek wilgotność próbek pobranych z mniejszych głębokości była nieco większa (tab. 1). Mimo to, każda z nich była w stanie półzwartym (miała konsystencję zwartą).

Tabela 1. Wyniki badań parametrów fizycznych

głębokość [m]	w _n [%]	ρ [g/cm ³]	w _p [%]	w _L [%]	I _p [%]	I _c [-]	e [-]	n [-]
9,5-10	19,9	2,09	23,8	64,5	40,7	1,09	0,578	0,366
13,5-14	16,3	2,02	23,2	65	41,8	1,06	0,583	0,368
15,5-16	18,9	2,08	24,4	76	51,6	1,02	0,572	0,364
17-17,5	17,2	2,06	24,8	85,5	60,7	1,09	0,565	0,361
19,5-20	15,4	2,2	22,9	74	51,1	1,11	0,443	0,307

Grunt naturalny miał bardzo wyraźną warstwową strukturę. Warstwy ilaste przeważnie grubości kilku milimetrów (0-5 mm) barwy ciemno-zielono-brunatnej były oddzielone przewarstwieniami pylastymi barwy popielato-szarej o grubości do 0,5 mm. W przewarstwieńiach tych gołym okiem udawało się wyróżnić pojedyncze ziarna. Grubość warstewek była losowo zmienna, a ich upad zbliżony do poziomemu.

Spójność przewarstwień pylastych była bardzo niewielka, zależna odwrotnie od ich grubości. Wynikała ona prawdopodobnie nie tylko z obecności frakcji iłowej, ale częściowo była to również spójność pozorna będąca wynikiem pozostałości naprężenia konsolidującego podłoże w przeszłości.

Grunt zawierał 3-5% węgla wapnia, który mógł być powodem zwiększonej agregacji (łączenia cząstek), zwłaszcza w warstewkach ilastych gruntu.

Ograniczona spójność przewarstwień występujących w gruncie była przyczyną trudności związanych z wycięciem (uformowaniem) próbek o naturalnej strukturze do badań odkształceniowych oraz wytrzymałościowych. Pobranie próbek do badań w aparacie trójosiowego ściskania było niemożliwe (rys. 1.).

Rys. 1. Próbkę gruntu z widoczną warstwowaną strukturą

Po przeprowadzeniu analiz areometrycznych ustalono, że zawartość frakcji iłowej nie przekraczała 30%, co oznacza wg PN-88/B-04481 [10], że badany grunt to w zasadzie glina pylasta zwięzła. Niemniej faktyczne, mniejsze zawartości cząstek o średnicy mniejszej niż 0,002 mm były jedynie w 40% próbek pobranych z mniejszych głębokości. Zachowanie tych próbek podczas badań zarówno cech fizycznych, jak i mechanicznych było podobne do pozostałych, stąd pomimo opisanej nieściśłości zasadnym wydaje się poczynione założenie

o braku decydującego wpływu różnic w zawartości frakcji iłowej na wyniki analiz. Natomiast klasyfikacja wg PN-EN ISO 14688-2 [11] jednoznacznie wskazuje, że badany grunt jest łem pylastym (tab.2).

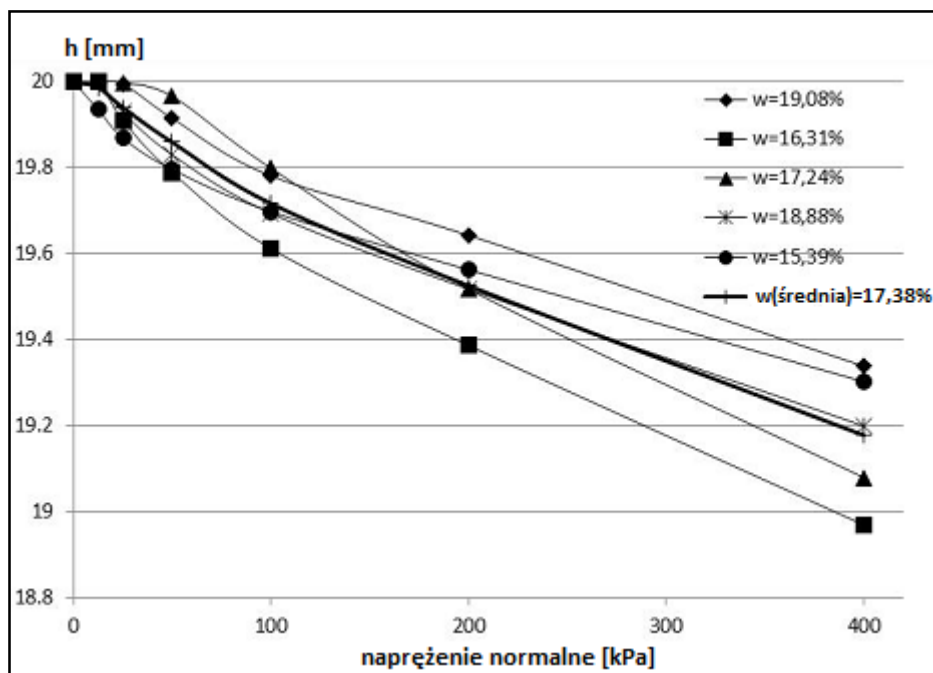
Tabela 2. Wyniki analizy granulometrycznej

głębokość [m]	zawartość frakcji [%]		
	iłowej	pyłowej	piaszczystej
9,5-10	23	72	5
13,5-14	23	72	5
15,5-16	30	65	5
17-17,5	30	66	4
19,5-20	31	64	5

2.2. Parametry odkształceniowe

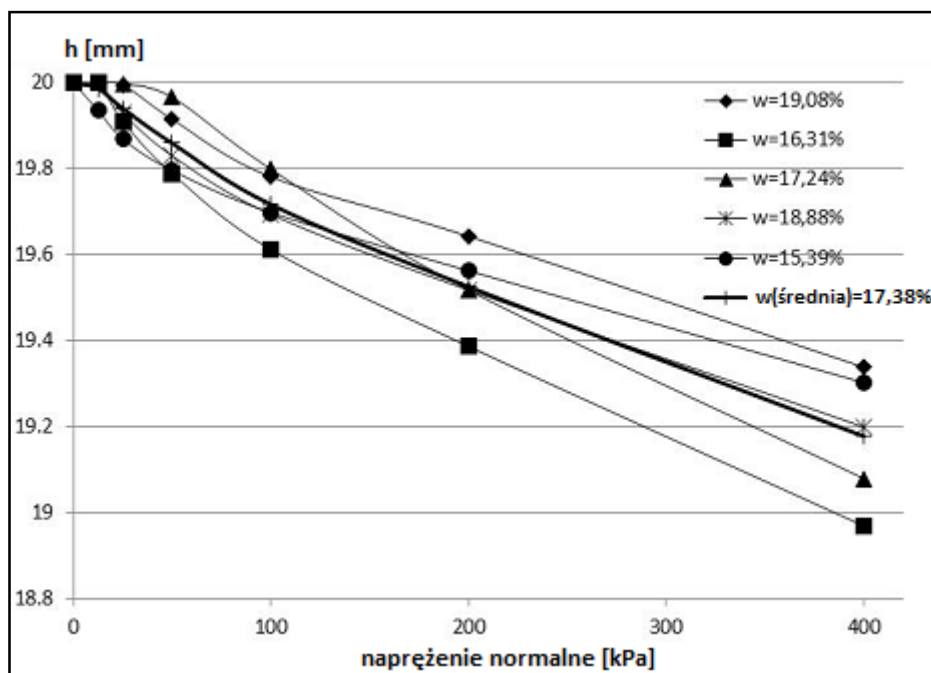
Próbki o naturalnej strukturze poddano standardowym testom w edometrach w zakresie obciążeń 0 – 400 kPa.

Zmiany wysokości próbek w zależności od wartości przyłożonego po raz pierwszy obciążenia przedstawione zostały na rys. 2. Liniją pogrubioną zaznaczono średnie wartości zmian wysokościowych.

Rys. 2. Wykres ścisłości pierwotnej próbek o naturalnej strukturze

Z uwagi na przejrzystość wyników wykres obrazujący całość badania ścisłości, powstały na podstawie wartości średnich odkształceń, przedstawiono na rys. 3.

Rys. 3. Wykres uśredniony ścisłości pierwotnej, odprężenia oraz ścisłości wtórnej próbek o naturalnej strukturze

Istotną informację na temat zdolności odkształceniowych gruntu dostarcza wskaźnik jego skonsolidowania (tab. 3.), będący stosunkiem edometrycznego modułu ścisłości pierwotnej i wtórnej gruntu. Parametr ten zmienił się ze wzrostem naprężenia normalnego.

Tabela 3. Wskaźniki skonsolidowania gruntu

zakres zmiany naprężenia [kPa]	wskaźnik skonsolidowania gruntu [-]
12,5 – 25	0,09
25 – 50	0,29
50 – 100	0,33
100 – 200	0,37
200 – 400	0,29

Dla iłów opisanych symbolem D (zgodnie z PN-81/B-3020 [8]) parametr ten powinien wynosić około 0,8. W przypadku próbek o naturalnej strukturze analizowany wskaźnik okazał się ponad dwukrotnie mniejszy od wartości normowych.

Oznacza to znaczną porowatość gruntu w stanie rodzimym, a także potwierdza, że właściwości odkształceniowe są wynikiem makroskopowej struktury gruntu (występujących w gruncie przewarstwień).

3. IŁY KRAKOWIECKIE W ŚWIETLE INNYCH BADAŃ

Iły krakowieckie były już przedmiotem badań z uwagi na ich wykorzystywanie jako podłoża budowli oraz jako tworzywo wyrobów ceramicznych. Najbardziej zaawansowane badania tego medium były prowadzone przez Kaczyńskiego [3, 4, 5] i dotyczyły gruntów zdeponowanych w południowo-wschodniej części Polski. Przedmiot tych badań stanowiły grunty pobrane z 54 lokalizacji, w tym z Przemyśla-Buszkowic. Ich autor wskazuje na zróżnicowaną strukturę iłów krakowieckich oraz brak powtarzalności cech fizycznych.

Wyznaczone w ramach wspomnianych wyżej badań wartości edometrycznych modułów ściśliwości zawierały się w granicach 5900–148000 kPa (23400 kPa dla gruntu z Przemyśla-Buszkowic opisanego jako glina), przy czym wyższe wartości dotyczą iłów w stanie półzwartym [3, 5].

W pracy [5], w oparciu o wyniki szeroko zakrojonych badań, zostały wyprowadzone zależności korelacyjne pomiędzy różnymi parametrami górnioceńskich iłów krakowieckich, w tym parametrami opisującymi prekonsolidację takiego podłoża. Ustalono między innymi powiązania pomiędzy:

- (1) modułem ściśliwości gruntu a naprężeniem prekonsolidacyjnym,
- (2) zawartością frakcji iłowej i naprężeniem prekonsolidacyjnym,
- (3) stopniem plastyczności a naprężeniem prekonsolidacyjnym.

Dla konkretnego materiału gruntowego naprężenie prekonsolidacyjne, wyznaczone na podstawie każdej z wymienionych wcześniej zależności ((1), (2) i (3)) powinno być takie samo. Znając zatem zawartość frakcji iłowej lub stopień plastyczności gruntu i porównując zależności parami ((1) z (2) oraz (1) z (3) – dla stałej wartości naprężenia prekonsolidującego), można ustalić wysokość edometrycznego modułu ściśliwości w nawiązaniu do wymienionych parametrów. Obliczone w taki sposób wartości modułu ściśliwości wyniosły: 24600 kPa – w oparciu o zawartość frakcji iłowej oraz 43350 kPa – na podstawie stopnia plastyczności gruntu.

W innym opracowaniu, dotyczącym bardzo spoistych gruntów z całego obszaru Polski (34 miejsca) [17] dla stopni plastyczności wynoszących od -0,34 do 0,35 wartości edometrycznych modułów ściśliwości zawierała się w granicach 5000–39000 kPa. Ograniczając się w analizie tylko do próbek iłów krakowieckich (z 5 lokalizacji) wartości edometrycznych modułów ściśliwości wynosiły od 14000 kPa do 20000 kPa, odpowiednio dla stopni plastyczności pomiędzy -0,12 a 0,14.

4. WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Opisany w artykule grunt jest materiałem o specyficznej budowie, ale z pewnością nie należy go traktować jako przypadek unikalny. Wyznaczone w pracy edometryczne moduły ściśliwości podłoża zbudowanego z iłów krakowieckich okazały się znacznie niższe niż sugerowane w normatywie [8], jak również niższe od wyznaczonych przez innych badaczy tego materiału [5, 17]. Uzasadnione wydaje się przypuszczenie, że przyczyną różnic w zachowaniu badanego ośrodka gruntowego była jego warstwowa struktura. Wspomniana budowa materiału sprzyjała przyspieszeniu odkształceń konsolidacyjnych (przyspieszała odpływ wody) podczas obciążenia gruntu w przeszłości. Z kolei po ustąpieniu takiego obciążenia ułatwiała fizyczne odprężenie gruntu (wzrost objętości) z uwagi na niewielką spoistość wkładek pylastych.

Mała grubość warstewek ilastych i pylastych uniemożliwia ich wyodrębnienie, a tym bardziej nie pozwala na potraktowanie ich jako dwóch ośrodków o różniących się właściwościach. Badany grunt powinien być rozpatrywany jako swego rodzaju naturalny kompozyt, którego cechy z pewnością nie będą „wypadkową” właściwości tworzących go gruntów.

Na etapie rozpoznania podłoża, opisana nietypowa budowa gruntu powinna zwrócić uwagę wykonawców dokumentacji geologiczno-inżynierskich lub geotechnicznych i skłonić ich przynajmniej do sprawdzenia właściwości mechanicznych poprzez bezpośrednie badania materiału.

W odniesieniu do gruntu poddanego analizie i opisanego w niniejszej pracy należy zwrócić uwagę na brak opracowań naukowych, które uwzględniłyby specyfikę (warstwową strukturę) podłoża spoistego w strefie granicy zlodowacenia południowopolskiego rejonu Przemysła [15]. Zresztą konieczność rozszerzenia analiz geologicznych i geotechnicznych o wpływ niejednorodnej struktury na cechy materiału gruntowego dotyczy nie tylko wspomnianej lokalizacji. Należy podkreślić, że rzetelne rozpoznanie podłoża do celów budowlanych nie może opierać się jedynie na określeniu podstawowych parametrów fizycznych, a następnie opartym na ich podstawie wnioskowaniu o właściwościach mechanicznych gruntu oraz relacjach naprężenie-odkształcenie [12, 14]. Zależności podane w normatywach, chociaż z pewnością potrzebne, nie powinny być jedynym wyznacznikiem i punktem odniesienia w kwestiach dotyczących oceny podłoża gruntowego.

LITERATURA

1. Gucik S., Paul Z., Ślącza A., Żytko K.: *Mapa geologiczna Polski 1:200 000, ark. Przemyśl, Kalników. wersja B. Mapa podstawowa 1:50 000, ark. Przemyśl*, Instytut Geologiczny, Warszawa, 1980.
2. Gucik S., Wójcik A.: *Objaśnienia do mapy geologicznej Polski 1:200 000, ark. Przemyśl, Kalników*. Instytut Geologiczny, Warszawa, 1982.
3. Kaczyński R., Glazer Z., Pinińska J., Drągowski A., Dobak P.: *Właściwości spoistych gruntów zwałowanych z ilów krakowieckich*, Biuletyn Geologiczny Uniwersytetu Warszawskiego, t. 31: 152-193, 1987.
4. Kaczyński R.: *Warunki Geologiczno-inżynierskie na obszarach Polski*, PIG, Warszawa 2017.
5. Kaczyński R.: *Wytrzymałość i odkształcalność górnioceńskich ilów zapadliska przedkarpacciego*. Biuletyn Geologiczny Uniwersytetu Warszawskiego, t. 29: 105-200, 1981.
6. Pilecka E., Zięba J.: *Zachowanie ilów mioceńskich jako podłoża gruntowego planowanych inwestycji transpotrowych Krakowa*, Autobusy, 12/2016, s. p. 387-391
7. Pisarczyk S.: *Gruntoznawstwo inżynierskie*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2001.
8. Polska Norma PN-81/B-03020: *Grunty budowlane. Posadowienie bezpośrednie budowli*.
9. Polska Norma PN-83/B-02482: *Fundamenty budowlane. Nośność pali i fundamentów palowych*.
10. Polska Norma PN-88/B-04481: *Grunty budowlane. Badania próbek gruntów*.
11. Polska Norma PN-EN ISO 14688-2: 2006. *Badania geotechniczne. Oznaczanie i klasyfikowanie gruntów. Oznaczenia i opis*.
12. Polska Norma PN-EN-1997-1:2008: *Eurokod 7. Projektowanie geotechniczne. Część 1: Zasady ogólne*.
13. Rybicki S., Krokoszyński P., Herzig J.: *Engineering-geological characteristic of the Krakow area subsoil, including historical deposits*, Geologia, Tom 35, Zeszyt 1, p. 57-65, 2009.
14. Wilk K.: *Analiza ściśliwości warstwowanych ilów krakowieckich*, Przegląd Geologiczny, vol. 62, nr 5, p. 250-256, 2014.
15. Wilk K.: *Rutynowe rozpoznanie podłoża gruntowego przyczyną błędnych rozwiązań fundamentowych*, Inżynieria Morska i Geotechnika, nr 4: 400-204, 2012.
16. Wiłun Z.: *Zarys geotechniki*. Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, Warszawa, 2000.
17. Wysokiński L., Majer E., Łuczak-Wilamowska B., Drągowski A.: *Zasady oceny przydatności gruntów spoistych Polski do budowy mineralnych barier izolacyjnych*. ITB, Warszawa, 2007.

Agnieszka
KaczowskaStanisław
Nowak

WuWA - moje wrocławskie odkrycie

Wrocław stał się w ostatnich latach miastem bardziej atrakcyjnym turystycznie dla mieszkańców Polski, Europy, a nawet świata. A przecież przez wiele lat po II wojnie i w czasach Polski Ludowej mało kto, nawet z jego mieszkańców, wiedział jak bardzo to miasto było powiązane z historią najnowszej architektury XX wieku.

O tym jak mało wiadomo przez lata po wojnie o historii Wrocławia niech świadczą słowa mojego brata, który studiował budownictwo we Wrocławiu.

„W roku 1975 jako młody, 19-letni człowiek przybyłem do Wrocławia, by rozpocząć studia na wydziale Budownictwa Rolniczego Akademii Rolniczej. Przejechałem tramwajem po starych brukowanych granitową kostką ulicach, przy których stały secesyjne kamienice z widocznymi śladami z czasów wojny. Niektóre pierzeje ulic urywały się nagle odsłaniając pustą przestrzeń po dawnych zabudowaniach. Budynki były szare, zniszczone, ale nadal urzały tajemniczością portali wejściowych, niezwykłych wieżyczek kamienic narożnych, elewacją o zdobieniach nieznanymi mi wcześniej z najbliższego moich rodzinnych stron Krakowa.

Urzał mnie Wrocław zielenią ocalałego Parku Szczytnickiego i tajemniczością olbrzymiej żelbetowej kopuły Hali Ludowej, jak wtedy nazywano Halę Stulecia przy ul. Wystawowej. Za Halą wzdłuż ulicy Wróblewskiego i biegnącej przy niej linii tramwajowej wśród zieleni stały też nowocześniejsze budynki, na które nie zwracałem uwagi. Na ulicy Tramwajowej wysiadałem z kolegami, by przy ul. Dembowskiego, na położonym wśród starych dębów „poniemieckim” stadionie uczestniczyć w zajęciach sportowych. Przechodziliśmy wtedy koło jakichś zarosniętych drzewami starych „poniemieckich” bloków, które zaczynały się przy akademiku uniwersyteckim „Pancernik”. Ma on charakterystyczną modernistyczną sylwetkę z galeriami.”

Po wielu latach okazało się, że cały ten teren między ul. Wróblewskiego, Tramwajową, Dembowskiego i Kopernika był w 1929 roku obszarem wystawy architektonicznej plasującej Wrocław na drugim miejscu w Niemczech po Stuttgartu. Jeszcze w literaturze specjalistycznej z lat siedemdziesiątych np. „Zarys projektowania i historii architektury” z 1976 r. brak wzmianki o tym, że Wrocław w latach dwudziestych XX wieku stanowił wybitny ośrodek nowej myśli architektonicznej na skalę europejską.

Architekci wrocławscy skupieni wokół Miejskiej Szkoły Rękodzielnictwa i Przemysłu Artystycznego stworzyli tuż w cieniu Hali Stulecia i Parku Szczytnickiego wzorcowe osiedle nowoczesnych domów i budynków użyteczności publicznej. Miały one wskazać nowe rozwiązania architektoniczne będące sposobem wyjścia z ciasnej zabudowy dawnych kamienic czynszowych Śródmieścia Wrocławia. Projektowali budynki o nowych jakościowo mieszkaniach dla rosnącej ludności miasta, umożliwiających harmonijne połączenie walorów mieszkaniowych, architektonicznych i wypoczynkowych oraz nowego sposobu spędzania wolnego czasu. Tu pojawił się po raz pierwszy znany nam obecnie pokój dzienny z aneksem kuchennym.

Budynki uzyskały ludzki wymiar w otoczeniu zieleni i starannie zaprojektowanej infrastruktury. Wiodącą rolę architektów wrocławskich podkreśliła zorganizowana właśnie we Wrocławiu w 1929 r. wystawa WuWA (skrót od niemieckiej nazwy wystawy: Wohnung und Werkraum Ausstellung - Wystawa Mieszkanie i Miejsce Pracy), obejmująca eksperymentalne osiedle składające się z budynków jednorodzinnych, wielorodzinnych, przedszkola, domu dla osób samotnych, bloków wielorodzinnych - wbudowanych w infrastrukturę miasta.

Budynki szczęśliwie przetrwały oblężenie Festung Breslau i po wojnie stały się miejscem zamieszkania przybyłych do Wrocławia nowych mieszkańców. Jeden z nich stał się domem studenckim „Pancernik”, a drugi przy ul. Kopernika hotelem o charakterystycznym kształcie kadłuba statku pasażerskiego. Budynki wykonane z nowoczesnych i eksperymentalnych na ówczesny czas materiałów budowlanych i planowane zasadniczo na czas wystawy przetrwały dzielnie 90 lat, choć w różnym stanie technicznym.

Niech przykładem będzie budynek wielorodzinny przy ul. Tramwajowej 2a, który jeszcze w 2014 r. wyglądał tak jak przedstawiono go na poniższym zdjęciu (fot. 1.).

Fot. 1. Dom ośmiorodzinny przy ul. Tramwajowej 2a (stan na 2014 r.)

Dom ten to modernistyczny budynek mieszkalny na osiedlu Dąbie, wybudowany jako dom eksperymentalnego osiedla wystawy WuWA według projektu dyrektora wrocławskiej Miejskiej Szkoły Rękodzielnictwa i Przemysłu Architektonicznego Gustava Wolfa. Budynek stoi w południowej części wzorcowego osiedla wystawy.

→ Zamysłem projektanta było zaprezentowanie taniego domu wielorodzinnego z funkcjonalnie urządzonymi mieszkaniami mającymi cechy domów indywidualnych.

Bryła domu ma kształt prostopadłościanu, jedynie w części zachodniej w jednej sekcji mieszkalnej dodany jest niewielki dwupiętrowy wykusz, kryta jest płaskim dachem z lekko wysuniętym okapem. Wykonany jest w oszczędnej technologii, z tanich materiałów. Gotowe elementy konstrukcyjne wykonane zostały przed rozpoczęciem prac budowlanych, a następnie zmontowane na miejscu. Na muruwanej piwnicy ustawiono drewnianą konstrukcję szkieletową wypełnioną z obu stron otynkowanymi płytami włórowymi Heraklith. Budynek posiada osiem mieszkań, cztery o powierzchni 45 m² oraz po dwa o powierzchni 60 i 70 m². Każde mieszkanie ma własne drzwi wejściowe. We wnętrzach od strony północnej, czyli mniej nasłonecznionej, znajdują się łazienki, kuchnie i toalety, natomiast od strony południowej pokoje dzienne i sypialnie. Budynek przetrwał działania wojenne w dobrym stanie, nie uległ też poważniejszym przebudowom w okresie powojennym, jednak obecnie wymaga kapitalnego remontu. W roku 1979 został wpisany do rejestru zabytków.

Zapomniane przez lata osiedle WuWA zostało właściwie odkryte dla mieszkańców Wrocławia i Polski dopiero w ostatnich latach. W szczególności gdy przyspieszeniu uległy działania rewitalizacyjne dzięki wspólnej intensywnej działalności Miejskiego Konserwatora Zabytków i miejskiej spółki Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o. Niezbędnym czynnikiem jest pełne zrozumienie i zainteresowanie sprawą wykazywane przez poprzednich prezydentów Wrocławia, a w szczególności obecnego prezydenta Jacka Sutryka.

W latach 2018-2019 wykonane zostały prace rewitalizacyjne, które można pokazać na przykładzie wymienionego wyżej budynku przy ul. Tramwajowej 2a. Remont został wykonany przez Wspólnotę Mieszkaniową przy wydatnej dotacji miejskich funduszy poprzez Miejskiego Konserwatora Zabytków. Budynekowi przywrócono dawny wygląd zgodny ze stanem z czasu wystawy z 1929 r. Dokonano przy tym niezbędnych prac związanych z ociepleniem ścian zewnętrznych przez włoczenie odpowiedniego granulatu izolującego cieplnie, nie ingerując w kształt i wygląd budynku. Poniżej wykonane podczas odbioru fotografie tego budynku (autorstwa mojego brata) (fot.2).

Budynek wspomniany jest tylko jednym z przykładów rewitalizacji. Odnowieniu poddano też inne budynki przy ul.

Fot. 2. Budynek ośmiorodzinny przy ul. Tramwajowej 2a po rewitalizacji w 2018 r.

Tramwajowej oraz odbudowano zniszczone przez pożar w latach poprzednich przedszkole, które jest obecnie siedzibą Dolnośląskiej Izby Architektów (fot.3.). Prześ-

Fot. 3. Budynek przedszkola obecnie siedziba Dolnośląskiej Izby Architektów (po odbudowie)

Fot. 4. Budynek wielorodzinny tzw. galeriowiec, przy ul. Tramwajowej 2

Fot. 5. Skwer z betonowymi ławami upamiętniającymi architektów i ich budynki z wystawy WuWA

Fot. 6. Jedna z ław betonowych poświęcona architektowi Heinrichowi Lauterbachowi

wokół tych budynków, od strony linii tramwajowej na Biskupin, została kompletnie uporządkowana i zamieniona w skwer wyposażony w betonowe ławy (fot.5), z których każda informuje o jednym z architektów - uczestników wystawy i zaprojektowanym przez niego budynku (fot.6).

Poniżej podaję przykłady fotograficzne odrestaurowanych budynków np. galeriowiec przy ul. Tramwajowej 2 (fot.4.), które nadal służą mieszkańcom i stanowią żywy przykład nowoczesnych rozwiązań architektonicznych. Podobne rozwiązania nowoczesnej architektury wychodzące poza historyzm wcześniejszego budownictwa można przecież spotkać w innych rejonach Polski. Niech przykładem będzie budownictwo dwudziestolecia międzywojennego: nowoczesne budynki i ulice w Gdyni lub choćby powstałe w Centralnym Okręgu Przemysłowym nowe centrum Mielca.

Rozwiązania te niestety zostały zdeprecjonowane przez lata siemieżnego naśladownictwa architektonicznego i marnego wykonawstwa powojennego w tym tzw. wielką płytę. Stworzył się wtedy mit nowoczesnego budownictwa jako „budownictwa z klocków”. Warto jednak zobaczyć prawdziwie piękne przez swą funkcjonalność, prostotę i przemyślane wkomponowanie w istniejącą przestrzeń oraz nowatorstwo użytych form i materiałów osiedle wystawy WuWA we Wrocławiu. Mieszkający w tych budynkach pokoleniami ludzie świadczą swymi wypowiedziami o niezwykłym przywiązaniu do swego miejsca zamieszkania, tworzącego swoisty niepowtarzalny klimat jedności mieszkania, pracy i wypoczynku.

Wędrując po Wrocławiu niedaleko Hali Stulecia, Parku Szczytnickiego i wrocławskiego ZOO warto zajrzeć nieopodal, pokonując tę drogę, albo na piechotę, lub przejeżdżając jeden przystanek tramwajowy, aby zobaczyć przykład nowoczesnej architektury, której świeżość nie przeminęła do dziś. Tuż przy przystanku tramwajowym znajduje się półokrągła przybudówka do galeriowca przy ul. Tramwajowej 2, w której mieści się maleńka kawiaren-

ka (fot.7.). Można w niej wypić pyszną kawę i zjeść smaczne ciastko, zanim obejrzy się dzieło dawnych wrocławskich architektów, któremu miasto Wrocław przywróciło dawną świetność (wiem coś na ten temat, bo próbowałam). Kawiarenka kryje również małą niespodziankę serwując dla każdego, kto cokolwiek zamówi z tych wymienionych przeze mnie pyszności, również informator dotyczący wszystkich obiektów wystawy WuWA. Informator zawiera plan całej wystawy, co pozwoli przespacerować się wśród ciekawej architektury - od ulicy Tramwajowej, ulicą Dembowskiego aż do ulicy Kopernika na obrzeżach Parku Szczytnickiego. Przygotowane są informatory w trzech językach: polskim, niemieckim i angielskim.

Fot. 7. Kawiarenka urządzona w budynku przy ul. Tramwajowej 2 będąca jednocześnie punktem informacyjnym WuWA

Serdecznie zapraszam do Wrocławia i do zwiedzenia budynków wystawy, świadczącej o nowatorstwie wrocławskiego środowiska architektów, prekursorów budownictwa XX i XXI w. Zobaczycie Wrocław jako niezwykle miasto zupełnie z innej strony.

Odpowiedzialność biura projektowego za szkodę wyrządzoną błędem projektowym

Maria Tomaszewska-Pestka

W niniejszym artykule przedstawimy kilka istotnych kwestii dotyczących odpowiedzialności cywilnej biura projektowego za szkody wyrządzone błędem projektowym. Nasze rozważania podejmujemy w świetle sporu sądowego jakie toczył się przez kilka lat przed gdańskimi sądami¹, w którym pozwany było biuro projektowe działające w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Stan faktyczny w sprawie

Powodem w sprawie była Gmina (...), pozwanym Biuro (...) Sp z o.o. w G., oraz jej ubezpieczyciel (...) Spółka Akcyjna w W. Powód domagał się odszkodowania w wysokości 280 340 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. Pozew został wniesiony w lipcu 2009 r. *W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód w dniu 1 stycznia 1994 r. zawarł z S. umowę o zastępstwo inwestycyjne. Na podstawie tej umowy w dniu 20 września 2001 r. S. zawarł z pozwanym umowę o wykonanie projektu budowlano-wykonawczego kanalizacji sanitarnej i wodociągu ulicy (...) w G. W umowie tej S. wystąpił jako inwestor zastępczy powoda działający w imieniu własnym, lecz na rzecz Urzędu (...) w G.*

Na podstawie sporządzonego przez pozwanego projektu, został wybudowany rurociąg, który jednak nie został odebrany z uwagi na stwierdzone wady - jego uszkodzenie w postaci pęknięć i ugięć. Koszty naprawy rurociągu, poniesione przez wykonawcę wyniosły 280 340 zł. Wykonawca zwrócił się do Gminy o pokrycie tych kosztów. W postępowaniu sądowym Sąd Okręgowy w Gdańsku uwzględnił roszczenie wykonawcy i zasądził od Gminy jako inwestora, wynagrodzenie za wykonane roboty budowlane uznając, że nie doszło do uchybień po stronie wykonawcy. (...) Tym samym Gmina została poszkodowana i uznała, że odpowiedzialnym za szkodę jest Biuro (...) w G." Sp. z o.o. Pozwane Biuro w 2004 r., w ramach rękojmi na wezwanie S. wykonało projekt zamienny rurociągu uwzględniający sugestie wykonawcy oraz zawarte w opinii prywatnej Politechniki G. dotyczące błędnego rozmieszczenia pali podtrzymujących rurociąg oraz materiału koniecznego do podtrzymywania rur ka-

nalizacyjnych. Powód uzasadniając odpowiedzialność deliktową Biura (...) w G. Sp. z o.o. wskazał, że nie uwzględnił on szczególnego charakteru podłoża w miejscu posadawienia rurociągu i nie przeprowadził badań i analiz właściwych dla rzetelnego sporządzenia projektu. Dokumentacja taka została sporządzona dopiero w styczniu 2004 r., a więc przed wykonaniem projektu zamiennego. Zdaniem powoda takie zaniechanie pozwanego Biura jest zawinione mając na uwadze profesjonalny charakter jego działań.

W odpowiedzi na pozew, pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Jako argumenty wskazano:

- przedawnienie roszczenia z umowy zlecenia - wszystkie roszczenia z tej umowy przedawniają się z upływem lat dwóch od daty oddania dzieła i jest to termin dla obu stron umowy,
- brak legitymacji po stronie powoda - powodową Gminą nie łączył go żaden stosunek zobowiązaniowy i dlatego brak jego legitymacji biernej w tej sprawie. Wskazano, że pozwany ad. 1 zawarł z S. umowę o dzieło, a nie z Gminą.
- nie wykazanie wysokości szkody.

Sąd I instancji - Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 21 października 2010 roku oddalił powództwo i orzekł o kosztach postępowania.

Sąd II instancji - Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 19 maja 2011 roku uchylił zaskarżony wyrok i przekazał Sądowi Okręgowemu w Gdańsku sprawę do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. Sąd Apelacyjny wskazał, iż Sąd Okręgowy błędnie przyjął, iż niezachowanie poziomu staranności, o którym mowa w art. 355 k.c. jest wyłącznie nienależytym wykonaniem zobowiązania umownego w rozumieniu art. 471 k.c.

albowiem jednocześnie można zarzucić sprawcy szkody niedbalstwo znaczące oraz naruszenie norm powszechnie obowiązujących.

¹ Sygnatura sprawy: SO w Gdańsku, Wydział Cywilny XV C 687/12.

zujących. Ponadto Sąd Apelacyjny w Gdańsku zważył, iż nie doszło do przedawnienia roszczenia powódki.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, zapadł następujący wyrok w dniu 11 kwietnia 2014 r.:

- I. Zasadza od pozwanych Biuro (...) w G., (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Gminy (...) kwotę 148 572,62 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 13 lipca 2009 r. do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że zapłata powyższej kwoty przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego.
- II. W pozostałej części powództwo oddala.
- III. Zasadza od pozwanych Biuro (...) w G., (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Gminy (...) kwotę 14 858,02 zł tytułem kosztów procesu z tym zastrzeżeniem, że zapłata powyższej kwoty przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego.
- IV. Znosi koszty zastępstwa procesowego między stronami.
- V. Nakazuje ściągnąć od pozwanych Biuro (...) w G., (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 8109,20 zł tytułem nieuiszczonych kosztów procesu z tym zastrzeżeniem, że zapłata powyższej kwoty przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego.
- VI. Nakazuje ściągnąć od powoda Gminy (...) na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 7077,97 zł tytułem nieuiszczonych kosztów procesu.

W uzasadnieniu wyroku Sąd II instancji wskazał, że pozwany Biuro (...) w G. ponosi winę za swoją działalność, tj. za wadliwie opracowany projekt budowlany i wykonawczy - (...) z sierpnia 2002 roku. Projekt ten bowiem został opracowany przez pozwanego, przy naruszeniu licznych norm Prawa budowlanego. Biuro (...) w G. jest profesjonalistą, a jego należyta staranność należy oceniać zgodnie z wymogami art. 355 k.c. Zgodnie z tym artykułem, przy wykonywaniu obowiązków należy zachowywać należyta staranność wymaganą w danych stosunkach tego rodzaju.

Etapy sprawy

wrzesień 2001	- podpisanie umowy o wykonanie projektu budowlanego i wykonawczego,
sierpień 2002	- wykonanie projektu,
2004	- przygotowanie projektu zamiennego,
lipiec 2009	- pozew przeciwko Biuro Projektowemu,
październik 2010	- wyrok Sądu I instancji
kwiecień 2014	- wyrok Sądu II instancji (prawomocny)

Odpowiedzialność biura projektowego

Na podstawie powyższego stanu faktycznego należy zasygnalizować kilka ważnych elementów:

- 1) pracownia projektowa, jako przedsiębiorca, ponosi odpowiedzialność za swoje działania lub zaniechania wobec swojego kontrahenta. Nie może się uwolnić od odpowiedzialności poprzez wskazanie, że błąd został popełniony przez pracownika lub podwykonawcę. Za pracownikowi ponosi odpowiedzialność ze względu na przepisy kodeksu pracy (art. 120 k.p.), za czynności podwykonawców odpowiada jak za swoje własne działania (art. 474 k.c.),
- 2) przedawnienie roszczeń z umowy (np. zlecenia, o dzieło) nie oznacza że roszczenia nie mogą być dochodzone

- w oparciu o ogólną zasadę odpowiedzialności, jeżeli poszkodowany wykaże zawinione naruszenie obowiązujących przepisów i norm przez przedsiębiorcę. Wtedy termin przedawnienia roszczeń wynosi 3 lata od kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia, nie dłużej jednak niż 10 lat od zdarzenia wyrządzającego szkodę,
- 3) roszczenia może dochodzić podmiot nie będący stroną umowy, jeżeli wykaże zawinione naruszenie obowiązujących przepisów i norm oraz wynikłą z tego swoją szkodę.

Ubezpieczenie

Jeżeli pracownia nie posiada własnego ubezpieczenia, obowiązkowe ubezpieczenie inżynierów budownictwa, którym objęty jest każdy projektant może okazać się przydatne tylko częściowo, w takich przypadkach jak wyżej opisano. Przedsiębiorca przyjmujący zlecenie na projekt musi rozważyć czy jego interesy są chronione ubezpieczeniem.

Pracownia działająca w formie spółki z o.o. jest osobą prawną, odpowiada za swoje zobowiązania do wysokości kapitału. Jeżeli dla wykonania projektu posłużyła się:

- a) projektantami zatrudnionymi na umowę o pracę, będzie musiała wypłacić odszkodowanie osobie poszkodowanej, a w następnym kroku zwrócić się do ubezpieczyciela projektanta o refundację wypłaconego odszkodowania. Może tutaj jednak liczyć tylko na refundację do wysokości 3 pensji (art. 119 k.p.),
- b) projektantami zatrudnionymi na umowę zlecenie będzie mogła, jako potencjalnie poszkodowany, zgłosić roszczenia do ubezpieczyciela projektanta, oczekując refundacji wcześniej wypłaconego poszkodowanemu.

Pracownia działająca jako jednoosobowa działalność gospodarcza odpowiada za swoje zobowiązania do wysokości majątku osobistego przedsiębiorcy. Jeżeli do wykonania projektu posłużyła się projektantami na umowę o pracę lub umowę zlecenie, będzie odpowiadać za szkodę wobec poszkodowanego, a dochodzić odszkodowania może od Ubezpieczyciela projektantów analogicznie, jak spółka z o.o. (patrz akapit wyżej).

Pracownia, która:

- a) zatrudnia osoby z uprawnieniami budowlanymi na umowę o pracę,
- b) przyjmuje zlecenia na projekty wielobranżowe,
- c) przyjmuje zlecenia na czynności zastępstwa inwestorskiego, kierowania projektem, zarządzana projektem,
- d) działająca w formie sp. z o.o. powinna rozważyć ubezpieczenie dla pracowni.

Ubezpieczenie takie może objąć szkody wyrządzone przez projektantów wszystkich branż, szkody wyrządzone przez rzeczoznawców, geodetów, geologów, którymi pracownia musi się posłużyć dla realizacji projektu. Ochrona ubezpieczeniowa może dotyczyć także takich czynności jak zastępstwo inwestorskie, kierowanie projektem. ■

Maria Tomaszewska-Pestka
Agencja Wyłączona Ergo Hestii
maria.tomaszewska-pestka@ag.ergohestia.pl

ERGO HESTIA zachęca do zawarcia ubezpieczenia OC nadwyżkowego

ERGO
HESTIA
ERGO
HESTIA
SOPOCKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ ERGO HESTIA SA
 ul. Hestii 1, 81-771 Sopot, Numer KRS 000029412 Sąd Rejonowy
 Gdańsk-Północ w Gdańsku, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego
 Rejestru Sądowego, NIP 585-000-16-90, Wysokość kapitału
 zakładowego, który został opłacony w całości: 185 980 900 zł.

TYLKO DLA OSÓB, KTÓRE NIE WYKUPIŁY WCZEŚNIEJ UBEZPIECZENIA NADWYŻKOWEGO

WNIOSEK O ZAWARCIE UMOWY DODATKOWEJ W RAMACH OFERTY DLA PIIB ZWIĄZANEJ Z UMOWĄ GENERALNĄ NUMER UMP-114-0390/PIIB/14 DOTYCZĄCY DOBROWOLNEGO NADWYŻKOWEGO UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA¹⁾

I. UBEZPIECZAJĄCY/UBEZPIECZONY

Imię i nazwisko	
PESEL	Numer członkowski

II. ADRES UBEZPIECZAJĄCEGO/UBEZPIECZONEGO

Ulica	Numer domu	Numer lokalu	Kod	Miejscowość
Telefon/fax ²⁾			E-mail ²⁾	

III. UMOWA UBEZPIECZENIA

1. Proponowana data początku 12 miesięcznego okresu ubezpieczenia od ³⁾	(DD-MM-RRRR)
2. Suma Gwarancyjna i składka za 12 miesięczny okres ubezpieczenia	
☐	wariant I Suma Gwarancyjna: 100.000 EURO ⁴⁾ składka 195 PLN ⁵⁾
☐	wariant II Suma Gwarancyjna: 200.000 EURO ⁴⁾ składka 395 PLN ⁵⁾
☐	wariant III Suma Gwarancyjna: 250.000 EURO ⁴⁾ składka 475 PLN ⁵⁾
☐	wariant IV Suma Gwarancyjna: 300.000 EURO ⁴⁾ składka 720 PLN ⁵⁾
☐	wariant V Suma Gwarancyjna: 400.000 EURO ⁴⁾ składka 1.150 PLN ⁵⁾

UWAGA!

 Wypełniony i podpisany wniosek należy przesłać skanem lub zdjęciem na adres inzynierowie@ag.ergohestia.pl lub na telefon 730 470 948 albo na adres Agencja Wyłączna ERGO Hestii Świętojańska 53/6, 81-391 Gdynia⁶⁾
W razie pytań proszę o kontakt z agencją wyłączną ERGO Hestii, numer telefoniczny 58 698 65 58.

Składkę ubezpieczeniową należy wpłacić na konto podane na polisie, którą otrzymacie Państwo po przesłaniu wniosku (prosimy nie wpłacać składki na rachunek PIIB, OIIB).

IV. OŚWIADCZENIA UBEZPIECZycIELA

 Oświadczenie Administratora Danych Osobowych: <https://www.ergohestia.pl/ochrona-danych-osobowych-rodo/komunikaty/>
V. OŚWIADCZENIA UBEZPIECZAJĄCEGO

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń ERGO Hestia SA oraz Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie ERGO Hestia SA, obydwa z siedzibą w Sopocie przy ul. Hestii 1, dla celów promocji (marketingu) ich produktów (usług) oraz produktów (usług) podmiotów powiązanych z nimi kapitałowo.

^{*} od wyrażenia zgody na powyższe nie uzależnia się zawarcie umowy ubezpieczenia. W przypadku braku zgody Ubezpieczającego na treść powyższej klauzuli, prosimy o jej wykreślenie w całości

VI. PODPISY

Miejscowość	Imię i nazwisko
Data (DD-MM-RRRR)	Podpis wnioskodawcy

 1) Ubezpieczenie nadwyżkowe stanowi dodatkowy limit ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej inżyniera budownictwa, przy zachowaniu identycznego zakresu jak w ubezpieczeniu obowiązkowym. Podstawą zawarcia umowy jest Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia OC architektów i inżynierów budownictwa oraz odpowiednie postanowienia Umowy Generalnej. Właściwe dokumenty dostępne są na stronie: www.piib.org.pl w zakładce ubezpieczenia.

2) Zachęcamy do podawania danych dla ułatwienia komunikacji.

3) Okres ubezpieczenia może rozpocząć się najwcześniej od następnego dnia po przesłaniu wniosku.

4) Suma ubezpieczenia obowiązkowego kumuluje się z wybraną sumą gwarancyjną ubezpieczenia nadwyżkowego.

5) Składka na ubezpieczenie nadwyżkowe jest składką dodatkową, niezależną od składki na ubezpieczenie obowiązkowe.

6) Przesłana polisa będzie dowodem zawartej umowy ubezpieczenia.

 Ubezpieczony ma prawo do odstąpienia od zawartej umowy ubezpieczenia w ciągu 30 dni poprzez powiadomienie ERGO Hestii na adres inzynierowie@ag.ergohestia.pl
ORYGINAL OC/WN030/1405 str. 1 / 1

Skontaktuj się z nami:

www.ergohestia.pl

801 107 107*, 58 555 5 555

^{*}opłata za połączenie zgodnie z cennikiem operatora

Tadeusz Gospodarczyk

Żeglarskie hobby

„W żeglarskim trudzie kształtują się charaktery” - to słowa Mariusza Zaruskiego, jednego z ojców polskiego żeglarstwa, wychowawcy i prekursora dzisiejszego jachtingu, dyscypliny która według szacunków uprawiana jest, w różnych formach przez ponad cztery miliony Polaków.

To obecne, turystyczno-rekreacyjne, chyba najbardziej popularne w społeczności żeglarskiej sprowadza się często do aktywnego spędzania czasu w gronie znajomych, połączonego z integracją oraz odkrywaniem miejsc, często mało dostępnych dla zwykłych turystów. Jachtem bowiem dopłyniemy praktycznie wszędzie, do zatoczki, na plażę, wyspę czy do portu, w którym tacy jak my spotykają się co wieczór, dyskutując i bawiąc się, tworząc tym samym społeczność ludzi otwartych, ciekawych i przyjaznych.

Nie jest jednak tak, że słowa Zaruskiego dziś nie mają już swojego znaczenia, wręcz przeciwnie. Możliwość obcowania z żywiołem, przyrodą, obowiązki związane z żegluga, manewrami, przygotowaniem posiłków, to tylko kilka z aspektów tej aktywności, a wszystko to w myśl wzajemnej zabawy i integracji, ale też w duchu etykiety jachtowej, nakazującej wszystkim uczestnikom trzymanie się zasad i wartości, które blisko sto lat temu kultywował Mariusz Zaruski, a dziś pielęgnują kapitanowie.

Obecna łatwość w komunikacji, przemieszczaniu się i dostęp do różnorodnego sprzętu pływającego pozwala uprawiać ten rodzaj turystyki praktycznie wszędzie, od Soliny i Mazur, po cały basen Morza Śródziemnego, Karaiby aż po Tajlandię, do której coraz więcej żeglarzy zapuszcza się odkrywając egzotykę tamtych miejsc.

Co ważne, nie potrzeba też do tego żadnych umiejętności ani żeglarskiego doświadczenia. Nie potrzeba nawet umie-

Trogir

Chorwacja, maj 2019 r.

W pobliżu Sibenika

jętności pływania. Wystarczy chęć przeżycia niebanalnej przygody, umiejętność i radość ze wspólnego przebywania między ludźmi oraz chęć poznawania i odkrywania miejsc ciekawych i urokliwych.

Doroczne flotylowe rejsy w Chorwacji to kwintesencja tego co można zawrzeć w haśle ciekawej, bezpiecznej i przyjemnej rekreacji pod żaglami. Kilka, kilkanaście

jachtów, krótkie, kilkugodzinne przeloty, ciepła woda i spokojne morze, to coś do czego od ponad dwudziestu lat namawiam przyjaciół i znajomych. Integracja, czasem rywalizacja, pomiędzy załogami to coś co wyzwala w czasie zwykle tygodniowych pobytów najlepsze wrażenia i wspomnienia na kolejny rok.

Wejście do Sibenika

POLSKI ZWIĄZEK INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW BUDOWNICTWA ODDZIAŁ W RZESZOWIE

35-060 Rzeszów, ul. PCK 2, tel. 17 862 41 35, tel./fax 17 852 13 89
e-mail: rzeszow.pzith@gmail.pl

Jacek Hess

Pomiędzy prawem, a absurdem

Nastał rok 2020, co skłania nas do pewnych podsumowań i refleksji. Według raportu Doing Business, prowadzonego przez Bank Światowy, Polska w 2014 r. zajmowała 88 miejsce w kategorii „Pozwolenie na budowę” na 189 badanych państwach, natomiast ten sam ranking w 2019 r. stawia nas już na 40 miejscu, pomimo 153 dni koniecznych do jego uzyskania.

Tak więc kolejne nowelizacje Prawa budowlanego przeprowadzone w ostatnich latach przyniosły nam niewątpliwie sukces, ale czy możemy już być z tego zadowoleni?

Wydaje mi się, że nadal ocieramy się o szereg absurdów bądź braku prawnego zdefiniowania wielu problemów i konieczne są dalsze nowelizacje przepisów prawa w celu ułatwienia pracy wszystkim uczestnikom procesu inwestycyjnego.

Projektant nadal musi pokonać tor przeszkód, który powoduje, że projektowanie wraz z niezbędnymi uzgodnieniami trwa dłużej niż sama budowa. Chcąc usprawnić ten proces proponuje się kontynuowanie działań, aby:

- ograniczyć zakres projektu budowlanego jedynie do ukształtowania przestrzennego budynku bez wchodzenia w szczegóły konstrukcyjne, materiałowe, instalacje wewnętrzne itp. Da to większą swobodę projektantowi i inwestorowi, natomiast większą uwagę urząd skupi na wyglądzie budynku i jakości przestrzeni publicznej, co obecnie zdaje się jest niedoceniane widząc urbanistyczny chaos;
- ograniczyć zakres weryfikacji projektu budowlanego przez urząd do minimum, tym bardziej, że odpowiedzialność za projekt i tak ponosi wyłącznie projektant;
- uprościć procedury Ocen oddziaływania na środowisko i Natura 2000 oraz skrócić urzędowe terminy wydawania decyzji: ochrony środowiska, o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, wycinki drzew, pozwolenia na budowę i użytkowanie itp.;
- skrócić okres uzgadniania karty informacyjnej co do konieczności sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko. Często po kilku miesiącach oczekiwania na to uzgodnienie, dowiadujemy się o potrzebie opracowania raportu i tracimy kolejne miesiące na sam raport;
- uprościć tryb wydawania decyzji wodno-prawnej ograniczając warunki, co do konieczności wydawania decyzji oraz skrócenia czasu jej wydania. Częstokroć tryb ten musi być uruchamiany w bardzo błahych sytuacjach, nawet w wypadku odprowadzenia czystej wody opadowej z małego placu do skanalizowanego potoku.

Kierownik budowy lawiruje pomiędzy rygorystycznymi i często mało racjonalnymi przepisami, co niejednokrotnie doprowadza do uruchamiania procedur karnych za drobne uchybienia spowodowane niekiedy wyższą koniecznością, np. zmianą trasy przyłącza lub wymuszoną kolizją sieci lub instalacji. Proponuje się zatem, aby:

- zmiany nieistotne (niedotyczące zmian konstrukcyjnych) nie musiałyby być potwierdzane przez projektanta i inspektora nadzoru;
- pozwolić na prowadzenie drobnych robót wykraczających poza zakres uprawnień, np. w ramach uprawnień budowlanych można realizować drogi bądź estakady na terenie budowy, ale samo włączenie do drogi publicznej wymaga już uprawnień drogowych;
- ustanowienie kierownika budowy było obowiązkiem wykonawcy, a nie inwestora. W sytuacji powołania kierownika budowy przez inwestora prowadzącego roboty siłami własnymi, tzw. systemem gospodarczym, rola kierownika budowy jest często niejednoznaczna. Wszelkie odstępstwa od projektu wprowadzane przez inwestora czasami są poza wiedzą kierownika i „muszą” być przez niego akceptowane z konieczności i po czasie;
- uprościć procedury zgłoszeniowe i odbiorowe budowy celem dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego. Dotyczy to zakresu czynności odbiorowych i terminów uzyskiwania decyzji PIS, PSP i właściwego organu nadzoru budowlanego. Utrzymywanie np. w ciągłej gotowości technologii basenu do momentu odbioru przez nadzór, jest dla inwestora bardzo kosztowne;
- trudna rola kierownika budowy w sytuacji występowania robót koniecznych do realizacji w sytuacji zawarcia umowy ryczałtowej według Prawa Zamówień Publicznych. Przed kierownikiem stoi wybór pomiędzy techniczną potrzebą wykonania robót zgodnie z ich technologią, a świadomością braku możliwości wyegzekwowania zapłaty za te roboty. Inną kwestią jest wykonywanie robót dodatkowych, które pomimo zlecenia przez inwestora nie są zapłacone; natomiast zapłata za roboty niewykonywane jest chętnie przez inwestora potrącana pomimo rozliczenia ryczałtowego;

- ● umożliwić kierownikowi wytyczanie obiektów budowlanych bez udziału geodety w wypadkach oczywistych np. rozbudowy istniejących budynków;
- usunąć konieczność opracowywania przez kierowników budów planów BIOZ dla małych budów, pozostawiając jedynie wytyczne projektowe, zaś obowiązek wywieszenia tablicy informacyjnej przenieść z kierownika budowy na inwestora;
- oprócz Prawa budowlanego kierownika obowiązuje też między innymi kodeks pracy, w oparciu o który odpowiada za pracownika pod kątem tzw. legalności zatrudnienia. To on dopuszcza pracownika do pracy posiadającego wymagane dokumenty: umowę o pracę, zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy na zajmowanym stanowisku czy szkolenie BHP. Ale instruktąż ogólny będący częścią szkolenia wstępnego bhp ma przeprowadzić pracownik służby bhp i jak to zorganizować jeśli kierownik prowadzi budowy z dala od siedziby firmy: czekać kilka dni na przyjazd „behapowca” czy przeprowadzić taki instruktąż samemu, zakładając a priori, że posiada wymagane szkolenie bhp - czego przepis bliżej nie reguluje;

Inspektor nadzoru reprezentuje inwestora, zaś istnieją także ograniczenia prawne dotyczące inwestorów. Stąd wnioskujemy aby:

- włączyć do obowiązków inwestora ustanowienie inspektora nadzoru, ale usunąć konieczność zgłaszania do urzędu inspektorów nadzoru we wszystkich branżach, nawet w sytuacji powołania przez inwestora takich inspektorów i dokonywania przez nich wpisów do dziennika budowy. Obecnie Nadzór Budowlany nałoży na inwestora karę za wpis do dziennika budowy inspektora nadzoru branżowego powołanego przez inwestora lecz niezgłoszonego do UNB;
- wprowadzić uproszczoną procedurę prawną w wypadku wystąpienia „błędu projektowego”. Stwierdzona w trakcie budowy konieczność zamiany drzwi zwykłych na pożarowe wymaga uzgodnienia projektu z rzeczoznawcą pożarowym, co kwalifikuje odstępstwo jako zmianę istotną. Powoduje to konieczność wstrzymania budowy celem sporządzenia projektu zastępczego i uzyskania zmiany pozwolenia na budowę. Powstaje wówczas dylemat czy ujawniać błąd, tracąc wiele miesięcy, czy realizować budowę zgodnie z projektem, lecz niezgodnie z przepisami technicznymi oraz poważnymi wątpliwościami co do możliwości końcowego odbioru budowy przez UNB;
- uproszczenie procedur w wypadku drobnych przebudów „na zgłoszenie”, tak, jak dla remontów. Dla przykładu wymiana drzwi drewnianych na aluminiowe tej samej szerokości - to remont i wystarczające jest „zgłoszenie”, natomiast wymiana drzwi o szerokości 70 cm na drzwi normowe o szerokości 80 cm - to już przebudowa i konieczne jest pozwolenie na budowę uzyskane w oparciu o projekt budowlany. W takich sytuacjach inwestor świadomie decyduje się na tzw. „samowolę budowlaną”;
- zlikwidować przepis dotyczący konieczności doprowadzania całego obiektu do zgodności z przepisami w wypadku podjęcia remontu częściowego tego obiektu. Często niewielki remont jednego pomieszczenia, za kilka tysięcy złotych, powoduje konieczność wykonania modernizacji całego obiektu (np. w zakresie dostosowania do aktualnych przepisów pożarowych), ale już w koszcie kilku milionów złotych. Stanowi to niejednokrotnie

przyczynę niezgłaszania takich remontów, co w świetle prawa również stanowi „samowolę budowlaną”;

- podobna kwalifikacja w zakresie przebudowa czy remont dotyczy wydatkowania środków budżetowych. Wszelkie kontrole Urzędu Skarbowego kwalifikują remonty jako przebudowy w sytuacji występowania przynajmniej jednego elementu mającego charakter modernizacji. Dla przykładu remont instalacji elektrycznej w budynku będzie zakwalifikowany w całości jako przebudowa, jeżeli zostanie przesunięte przynajmniej jedno gniazdko (nawet w sytuacji wymuszonej np. kolizją z przebiegającą rurą). Taka zmiana kwalifikacji robót przez Urząd Skarbowy skutkuje zmianą źródeł finansowania ze środków remontowych (zwykle z dotacji ministerialnej) na środki inwestycyjne niezaplanowane w budżecie (zwykle środki własne) i powoduje dodatkowo nałożenie dotkliwej kary na inwestora. Jak się ma zatem zachować inspektor nadzoru wiedząc o takich praktykach? Czy realizować zgodnie z niedorzecznymi przepisami prawa czy zgodnie z warunkami technicznymi i logiką;
- skracanie czasu realizacji budowy do absurdalnie krótkich terminów często uniemożliwia właściwą organizację procesu budowlanego z różnymi negatywnymi skutkami, jak zachowanie prawidłowej technologii robót, utrzymanie wysokiej jakości robót, zachowanie bezpieczeństwa pracy, utrzymanie poziomu kosztów itp. Czy zatem nie powinien być określony minimalny okres realizacji robót np. wg nakładu robocizny wyliczonej z kosztorysu inwestorskiego?

Reasumując chcielibyśmy w Polsce klarownego prawa, które ułatwiałoby nam życie i to nie tylko zawodowe, zaś interpretacja prawa powinna być jednoznaczna, a nie uzależniona od inspektora branżowego lub właściwego urzędu bądź od wyroku sądowego. Precyzyjne prawo rozwiązałoby wiele problemów, które obecnie rozstrzygają sądy, jak np. słynna sprawa sprzed kilku lat: „czy namiot jest obiektem budowlanym?”. Właściwe zdefiniowanie pojęcia obiektu budowlanego rozwiązałoby tę kwestię już w zarodku, a ta jak się okazuje, nie była jasna nawet dla Urzędu Nadzoru Budowlanego. Inny przykład oprzemy o Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie m.in. wymagań dot. bhp w zakresie użytkowania maszyn, które mówi, że drabiny i rusztowania są maszynami! Ja rozumiem intencje ustawodawcy, który myślał o drabinach mechanicznych typu strażackiego, ale brak sprecyzowania prawa powoduje zakwalifikowanie do maszyn zwykłej drabiny malarskiej.

Przy obecnych przepisach, np. za błąd projektowy popełniony przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, odpowiada projektant, zaś w wypadku realizacji robót zgodnie z takim projektem inspektor Straży Pożarnej może ten projekt podważyć i nakłonić inwestora do wykonania robót zgodnie z projektem. Do przepisów pożarowych także można niejednokrotnie odnieść się krytycznie np. ścianka szklana z drzwiami na końcu korytarza musi być o odporności ogniowej 1 godzinę, zaś same drzwi 0,5 godziny - czy jest tu logika? Można jednak poszerzyć drzwi do szerokości korytarza, aby uniknąć problemu ze ścianką i znacznie ograniczyć koszty. Może dlatego powstało sarkastyczne powiedzenie, że „budynek może się spalić... ale tylko zgodnie z przepisami”.

Odrębna grupa problemów to odległości od granicy działki. Np. przepis dopuszcza możliwość dostawienia budynku do ściany budynku istniejącego sąsiada, ale jeżeli brak budynku istniejącego gdyż sąsiedzi budują równo-

czenie? To wówczas należy wystąpić do ministerstwa o odstąpienie, a to trwa... czy jest tu logika?

Inna sytuacja, w której budynek zlokalizowany jest częściowo 3 m od granicy działki ścianą bez otworów, po czym występuje uskok i ściana zlokalizowana jest w odległości min. 4 m od granicy działki. Zgodnie z logiką w tej części ściany, która jest 4 m od granicy można projektować otwory. Sądy jednak uznały inaczej i nie można w tej ścianie lokalizować okien pomimo zachowania odległości 4 m od granicy działki.

Natomiast miejsc postojowych nie można zlokalizować przy granicy z drogą, jeżeli brak w klasyfikacji gruntów tej drogi symbolu działki „dr” i nie szkodzi, że od lat jest to droga.

Odległości od miejsc postojowych do okien pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi są określone w miarę jasno, ale w przypadku gdy budynek na niższych kondygnacjach ma funkcję hotelu (brak wymagań), a na wyższych lokale mieszkalne to urzędy już interpretują różnie.

Istnieje także szereg innych oczekiwań jak np. przywrócenie rzeczoznawcy budowlanego do samodzielnych funkcji technicznych w świetle Prawa budowlanego czy prawne zobowiązanie inwestora, by zakres zleczanych zadań inżynierowi kontraktu obejmował obowiązki uwzględnione np. w standardach FIDIC z wykluczeniem zależności właścicielskiej lub pracowniczej inżyniera kontraktu z inwestorem.

Przedstawiane społeczeństwu propozycje kolejnych nowelizacji prawa nie idą jednak w tym kierunku, a to budzi duży niepokój w naszym środowisku zawodowym.

Pokazuje to jak trudno jest w obecnym stanie formalno-prawnym, właściwie wykonywać obowiązki zawodowe przez inżynierów budownictwa. Wynika to także z nieuwzględnienia przez ustawodawcę postulatów samorządu zawodowego inżynierów budownictwa.

Dlatego też uważam, że nie do przecenienia jest tutaj rola samorządu zawodowego w lobbowaniu właściwych zmian prawnych. W obecnej sytuacji eksponowanie odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej inżynierów budownictwa bez właściwych regulacji prawnych nie daje nam właściwego komfortu pracy i satysfakcji z wykonywania zawodu, a w skrajnych sytuacjach kierownik budowy staje się przysłowiowym kozłem ofiarnym.

Zasygnalizowane w artykule problemy pokazują, jak dużym ryzykiem zawodowym obciążona jest działalność inżynierów budownictwa i jak wiele ten zawód wymaga wiedzy, doświadczenia i kompetencji, aby umieć znaleźć się w gąszczu zmieniających się przepisów i należycie współdziałać na linii projektant - wykonawca - inwestor, celem sprawnej realizacji procesu inwestycyjnego.

STOWARZYSZENIE ELEKTRYKÓW POLSKICH ODDZIAŁ RZESZOWSKI

35-959 Rzeszów, ul. Kopernika 1, tel. 17 85 347 22, 85 075 60, tel./fax 17 85 075 61
NIP 526-000-09-79, www.seprzeszow.pl, e-mail: zarzad@seprzeszow.pl

Tomasz Zając

Turystyka górska

W sobotę 16 listopada 2019 r. odbyła się górską wyprawą turystyczną „Jesienne Bieszczady z SEP 2019” (drugi rajd bieszczadzki SEP). Głównym punktem wycieczki była piesza wędrówka górzystym szlakiem na trasie Brzegi Górne - Połonina Wetlińska - Osadzi Wierch - Przełęcz Mieczysława Orłowicza - Smerek.

Fot. T. Zając

Uczestnicy wycieczki na szczycie Połoniny Wetlińskiej

Piękna, skąpana w jesiennych promieniach słońca bieszczadzka panorama, zapewniła podróżującym niezapomniane wrażenia z przejścia. W imprezie uczestniczyli członkowie oraz sympatycy Stowarzyszenia. Podsumowaniem wyjazdu był wspólny obiad, który odbył się w restauracji „Troll” w Cisnej.

Fot. J. Rodziński

Przełęcz M. Orłowicza

Barbara Kopeć

Jesienne Seminarium Techniczne

22 listopada 2019 r. odbyło się coroczne Jesienne Seminarium Techniczne organizowane przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział Rzeszowski. Komisja Konkursowa SEP przyznała nagrody w trzech kategoriach obiektów elektroenergetycznych.

Nagrodę Pierwszego Stopnia oraz tytuł Budowy Roku Podkarpacia 2018 otrzymały następujące firmy:

1) w kategorii Stacje Elektroenergetyczne - PGE Dystrybucja S.A. z siedzibą w Lublinie,

2) w kategorii Systemy Fotowoltaiczne - firma ML System S.A., wykonawca zadania „Przebudowa Dworca Komunikacji Lokalnej w Rzeszowie”,

3) w kategorii Linie Elektroenergetyczne NN - firma ZWSE Rzeszów Sp. z o.o., lider konsorcjum wykonawców zadania „Budowa dwutorowej linii napowietrznej 400 kV Bydgoszcz Zachód - Piła Krzewina”.

W seminarium uczestniczyło 60 osób. Już niedługo seminarium wiosenne. Zapraszamy.

Fot. Łukasz Boczar (PGE)

Nagrody wręczyli Barbara Kopeć - prezes SEP i Marcin Kaniuczak z-ca przewodniczącego Rady PDK OIIB.

Barbara Kopeć

Konkurs na najlepszą pracę dyplomową

28 listopada 2019 r. odbył się 34 konkurs organizowany przez SEP O/Rzeszowski na najlepszą pracę dyplomową studentów Wydziału Elektrotechniki i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej.

Jury w składzie: przewodnicząca Barbara Kopeć - prezes SEP Oddział Rzeszów, członkowie: Urszula Turek - członek Prezydium Zarządu, Zbigniew Styczeń - wiceprezes SEP, Robert Ziemia - prezes Koła SEP PRz, Mariusz Węglarski - sekretarz Koła SEP PRz, Aleksander Pękała - Elektromontaż Przemysł, miało bardzo trudne zadanie. Po długotrwałej dyskusji przyznano trzy nagrody oraz dwa wyróżnienia.

I miejsce - Marcin Hubacz, opiekun dr inż. Bartosz Trybus,

II miejsce - Marek Ruman, opiekun dr inż. Bartosz Pawłowicz,

III miejsce - Paweł Kuś, opiekun dr hab. inż. Jan Mróz, prof. PRz,

wyróżnienia: Krzysztof Cisko, opiekun dr hab. inż. Marian Wysocki, prof. PRz oraz Mateusz Pizoń, opiekun dr inż. Kazimierz Kamuda.

Wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy oraz drobne upominki. Dziękujemy bardzo sponsorom PDK OIIB oraz firmie Elektromontaż Rzeszów.

Piotr Prach (koło URZ)

Wycieczka techniczna

28 listopada 2019 roku 28 członków Rzeszowskiego Oddziału SEP uczestniczyło w wyjeździe o charakterze techniczno-naukowym.

W pierwszej części wyjazdu udaliśmy się do elektrowni wodnej w Solinie należącej do PGE, w kompleksie zespołu elektrowni wodnych Solina-Myczkowce.

Mieliśmy okazję zwiedzić całą elektrownię od środka oraz porozmawiać z pracownikami.

Następnie zwiedziliśmy „Autosan” w Sanoku, gdzie mieliśmy możliwość zobaczyć jak od początku do końca wygląda proces produkcji autobusów.

Przygotowanie do wejścia do zapory wodnej w Solinie

W Autosanie przy nowym autobusie elektrycznym

Fot. Robert Ziemia

Nagrodzeni laureaci wraz z jury konkursu

Barbara Kopeć

Zakończenie obchodów 100-lecia SEP

Spotkanie będące uroczystym zakończeniem obchodów 100-lecia SEP odbyło się 12 grudnia 2019 roku, w sali reprezentacyjnej posiedzeń rzeszowskiego Ratusza, udostępnionej dzięki uprzejmości władz miasta. Swoją obecnością zaszczylił nas zastępca prezydenta Rzeszowa Andrzej Gutkowski,

Gośćmi honorowymi spotkania byli: Piotr Szymczak - prezes SEP, Małgorzata Gregorczyk - biuro SEP, Grzegorz Maślowski - prorektor Politechniki Rzeszowskiej, Władysław Turek - dyrektor generalny PGE Dystrybucja ORz, Marcin Kaniuczak - zastępca przewodniczącego Podkarpackiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, Jan Porada - prezes Zarządu NOT w Rzeszowie, Jacek Hess - przewodniczący Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa ORz, Lesław Bichajło - prezes Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji ORz, Jan Gagatko - prezes krośnieńskiego Oddziału SEP.

Po powitaniu głos zabrał prezes SEP Piotr Szymczak przedstawiając prezentację „100-lecie działalności i priorytetowe wyzwania stojące przed SEP”, Następnie Bolesław Pałac przedstawił film nagrany w czasie obchodów uroczystości 100-lecia SEP we Lwowie w dniach 26-27 września tego roku.

Po miłych wypowiedziach zaproszonych gości nastąpił bardzo przyjemny moment wręczania odznaczeń i medali. Odznaczenia wręczał prezes SEP Piotr Szymczak, prezes

ORz SEP Barbara Kopeć i członek ZG Bolesław Pałac. Złote odznaki Honorowe SEP otrzymali: Zbigniew Styczeń, Wiesław Lelek i Adam Prokop, srebrne Odznaki Honorowe SEP otrzymali: Rafał Bojda i Józef Opióła. Medal im inż. Kazimierza Szpotańskiego otrzymał Aleksander Pękala.

Szczególnie zasłużeni członkowie SEP ORz zostali wyróżnieni medalem 100-lecia. Medal otrzymali: Cecylia Bartoszek, Adam Szalwa, Adam Zajdel, Julian Jaworski i Zbigniew Styczeń.

Stypendia SEP otrzymali członkowie Koła SEP przy URz: Marta Łukasik, Piotr Prach, Rafał Fuksa.

Medal 100-lecia został przyznany również Rzeszowskiemu Oddziałowi SEP, statuetkę wręczył prezes SEP Piotr

Fot. Katarzyna Micał

Wspólne zdjęcie uczestników zakończenia jubileuszu 100-lecia SEP

Szymczak, a odbierali ją obecni prezesi Oddziału Barbara Kopeć i Bolesław Pałac.

Na zakończenie spotkania nastąpiło krótkie zebranie Zarządu.

Irena Jamróż

„EUROELEKTRA” - XXII edycja

7 stycznia 2020 r. w Zespole Szkół Energetycznych w Rzeszowie im. gen. Władysława Sikorskiego odbyły się zawody okręgowe XXII edycji Olimpiady Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej „EUROELEKTRA” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z województwa podkarpackiego i części małopolskiego. Do zawodów okręgowych zakwalifikowanych zostało 53 uczniów szkół z Dębicy, Jarosławia, Krosna, Rzeszowa, Tarnobrzegu i Tarnowa. Rzeszów reprezentowali uczniowie Zespołu Szkół Elektrycznych (4 uczniów w grupie elektrycznej, 2 uczniów w grupie elektronicznej) oraz Zespołu Szkół Elektronicznych (3 uczniów w grupie elektronicznej).

Patronat honorowy nad zawodami objęli: podkarpacki Kurator Oświaty Małgorzata Rauch i dziekan Wydziału Elektrotechniki i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej prof. dr hab. inż. Mariusz Korkosz oraz przewodniczący Rady Podkarpackiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa Grzegorz Dubik. Sponsorem zawodów było Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział Rzeszowski.

W skład Komisji Konkursowej zawodów okręgowych weszli nauczyciele akademicki Politechniki Rzeszowskiej: dr inż. J. Płoszyńska - przewodnicząca, dr inż. K. Kamuda, dr inż. R. Ziemia oraz przedstawiciel Zespołu Szkół Energetycznych mgr inż. D. Malicka - nauczyciel przedmiotów zawodowych.

„EUROELEKTRA” jest wpisana na listę olimpiad Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Finaliści i laureaci uzyskują zwolnienie z etapu pisemnego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe oraz otrzymują indeksy krajowych uczelni technicznych na kierunkach zgodnych z profilem olimpiady.

Fot. Jerzy Konkol

Bolesław Pałac

57 Bal Elektryka SEP

18 stycznia 2020 r. w hotelu Falkon w Rzeszowie odbył się kolejny 57 Bal Elektryka (czwarty charytatywny). Bal otworzyła prezes Oddziału Barbara Kopeć. Jak co roku członkowie SEP, sympatycy i przyjaciele naszego stowarzyszenia bawili się przy doskonałej muzyce zespołu Promusic. Bal oświetliły tancerki burleski, które zachwyciły uczestników tańcem, strojami i klimatem swoich występów.

Już drugi raz podczas balu prowadzona była zbiórka środków finansowych na poprawę zdrowia Dominika Iwińskiego (27 lat) z Odrzechowej. Dominik pracował jako elektromonter na słupach linii wysokiego napięcia. Mężczyzna spadł z dużej wysokości łamiąc sobie kręgosłup i doznając wielu obrażeń. Teraz potrzebuje bardzo kosztownej rehabilitacji. Jako organizatorzy balu serdecznie

dziękujemy wszystkim ofiarodawcom, którzy podczas balu wrzucili datki. Przekażemy je jego żonie Barbarze.

Fot. Adam Balawender

Uczestnicy 57 Balu Elektryka SEP

STOWARZYSZENIE INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW KOMUNIKACJI RP ODDZIAŁ W RZESZOWIE

Członek Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT
ul. Kopernika 1, 35-069 Rzeszów, tel./fax biuro 17 85 20 557, GSM (Prezes) 784 070 446
e-mail: rzeszow@sitk.org.pl   www.sitk-rzeszow.pl

Katarzyna Noworól

Spotkanie opłatkowe

Spotkanie opłatkowe

Odbyło się, tradycyjnie, w Domu Technika NOT, w tym roku - w piątek - 10 stycznia. Gościliśmy liczne grono członków, przyjaciół oraz sympatyków Oddziału. Lesław Bichajto, prezes Oddziału, powitał przybyłych gości.

Nasze święto zaszczylicili swoją obecnością m.in.: ks. Jan Szczupak - proboszcz rzeszowskiej Fary - „duchowy opiekun” Oddziału, Stanisław Kruczek - członek Zarządu Województwa Podkarpackiego, Jerzy Cypryś - wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego, Marek Bajdak - dyrektor Wydziału Nieruchomości Urzędu Wojewódzkiego, Mariusz Oleksy - prorektor ds. rozwoju i kontaktów z gospodarką Politechniki Rzeszowskiej, Mieczysław Górak - dyrektor Ośrodka Kształcenia Lotniczego Uczelni, Grzegorz Dubik - przewodniczący Rady PDK OIIB oraz gospodarze DT NOT w osobach Janusza Dobrzańskiego - prezesa Rady i Bogdana Szupernaka - dyrektora rzeszowskiego biura NOT.

Prezes Oddziału wita gości

Życzenia składają Stanisław Kruczek i Jerzy Cypryś

Goście oplatka

Nie sposób nie wspomnieć o seniorach (wśród nich Członkowie Honorowi SITK): Lechu Krupińskim, Antonim Maciołku, Marianie Sulenckim i Franciszku Kosiorowskim.

Byli wśród nas dyrektorzy i prezesi firm drogowo-mostowych, radni - Jolanta Kaźmierczak i Mirosław Kwaśniak oraz reprezentujący Gminę Miasto Rzeszów Andrzej Świder - dyrektor Miejskiego Zarządu Dróg, prezesi klubów SITK, a nade wszystko niezawodni członkowie Klubu Seniora z małżonkami.

Uroczystość rozpoczął ks. Jan Szczupak, składając zebrany życzenia i dzieląc się dobrym słowem na Nowy Rok. Następnie, po krótkiej modlitwie, poświęcił oplatki, którymi się przełamaliśmy, winszując sobie nawzajem zdrowia i pogody ducha. Zaraz potem Lesław Bichajło przedstawił krótką informację na temat tego, co wydarzyło się w Oddziale w minionym, 2019 roku.

Chwilą ciszy uczciliśmy śp. kolegów: Andrzeja Lubasa i Jerzego Świątkę. Prezes podziękował tym, dzięki którym udało się wypracować dodatni wynik finansowy. Wyraził także wdzięczność członkom Zarządu i Komisji Statutowych za zaangażowanie i pracę społeczną.

Miłym akcentem było wręczenie Katarzynie Noworól dyplomu z podziękowaniem za dwudziestopięcioletnią pracę

Nasi goście

zawodową i wzorowe wykonywanie powierzonych jej obowiązków. Do listu gratulacyjnego dołączona była książka. K. Noworól podziękowała ze wzruszeniem, dzieląc się z obecnymi swoimi refleksjami i serdecznie dziękując za współpracę wszystkim członkom Oddziału.

Lesław Bichajło wręcza jubilatce list gratulacyjny

Następnie głos zabrali goście - reprezentanci marszałka i wojewody. Przekazali adresy - życzenia oraz wygłosili okolicznościowe przemówienia.

Kilka ciepłych słów skierowali do wszystkich przedstawicieli Politechniki, a także prezesa Rady NOT.

Sekretarz Oddziału przedstawiła program artystyczny spotkania. Jak co roku, gościliśmy podopiecznych Anny Czenczek.

Uczniowie Centrum Sztuki Wokalnej w Rzeszowie, pracujący pod jej kierunkiem od 2000 roku, wyśpiewali ponad tysiąc nagród na festiwalach krajowych i międzynarodowych, a także w programach telewizyjnych, takich jak: „Droga do gwiazd”, „Od przedszkola do Opola”, „Szansa na sukces”, „Fabryka gwiazd”, „X Factor”, „The Voice of Poland”, „Mam talent”, „Mali Giganci”, „Petersburski Music Show”, „Hit Hit Hurra!”, „Eurowizja Junior” 2016 i 2017. Z okazji 20-lecia istnienia rzeszowskiego Centrum Sztuki Wokalnej oraz 15 lat Carpathia Festival, została nagrana jubileuszowa płyta. I tu spotkała nas niespodzianka - Anna Czenczek obdarowała zebranych jubileuszowym krążkiem. Po zaprezentowaniu wokalistów, K. Noworól zaprosiła zebranych do wspólnego kolędowania.

Spotkanie oplatkowe zakończył przygotowany przez Dorotę Nowosiadło poczęstunek, a rozmowy przeniosły się do holu Domu Technika. Było pysznie i rodzinnie, a uczestnicy pożegnali się tradycyjnym „Do Siego Roku!”.

Fot. L. Bichajło, B. Szupernak

POLSKIE ZRZESZENIE INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW SANITARNYCH ZARZĄD ODDZIAŁU PODKARPACKIEGO

35-959 Rzeszów, ul. Kopernika 1, tel./fax 17 85 342 49
e-mail: pziits@poczta.onet.pl

Adrianna Chmura

100 lat PZITS 60 lat Oddziału Podkarpackiego

Z okazji ww. okrągłych rocznic w dniu 20 grudnia 2019 r. odbyła się w Rzeszowie uroczysta gala jubileuszowa.

Część oficjalna rozpoczęła się o godz. 14.00 w Hotelu „Bristol” mieszczącym się przy Rynku w Rzeszowie.

Organizatorem wydarzenia był Zarząd Oddziału Podkarpackiego PZITS przy wsparciu dużej grupy sponsorów, wśród których nie zabrakło PDK OIIB oraz Polskiej Spółki Gazownictwa.

Stoją od lewej: Paweł Stańczak, Krystyna Korniak-Figa, Leszek Kaczmarczyk, Anna Bogdan

Na uroczystość przybyli goście: przedstawiciele marszałka, wojewody i prezydenta Rzeszowa, prezes ZG PZITS Krystyna Korniak-Figa, wiceprezesa ZG: Anna Bogdan, Jan Pawełek i Paweł Stańczak, skarbnik ZG PZITS Wojciech Majchrzak, przewodniczący Rady PDK OIIB Grzegorz Dubik, prezesi z kilku oddziałów PZITS, przedstawiciele rzeszowskich oddziałów stowarzyszeń naukowo-technicznych, przedstawiciele NOT, Politechniki Rzeszowskiej i licznych firm, które sponsorowały: uroczystość oraz wydanie jubileuszowej monografii.

Spotkanie rozpoczął prezes Oddziału Podkarpackiego PZITS Leszek Kaczmarczyk, który powitał zebranych.

Honorową Odznakę PZITS otrzymuje prezes MPEC Rzeszów Lesław Bącał. Wręczają: Paweł Stańczak i Anna Bogdan

Chwilą ciszy uczczono pamięć koleżanek i kolegów, którzy odeszli w okresie minionego 10-lecia.

W dalszej kolejności prof. dr hab. inż. Jan Pawełek - wiceprezes PZITS omówił historię 100-lecia PZITS, a prezes Leszek Kaczmarczyk opowiedział o genezie powstania i działalności Oddziału Podkarpackiego. Następnie na ręce prezesa Leszka Kaczmarczyka składano liczne prezenty i upominki z życzeniami dalszej owocnej pracy Podkarpackiego Oddziału PZITS.

Przystąpiono do wręczania Odznaczeń Honorowych PZITS. Złotą Odznakę z Diamentem otrzymała Elżbieta Ładoś, a liczne grono koleżanek i kolegów otrzymało Srebrne Odznaki. Wręczono również pamiątkowe medale z okazji 100-lecia PZITS, a Zarząd Główny PZITS został z kolei obdarowany przez Oddział Podkarpacki pamiątkową statuetką z symbolem Rzeszowa.

Po wręczaniu odznak miały miejsce dwie prelekcje techniczne, z których jedną wygłosił przedstawiciel firmy Viessmann, a drugą przedstawiciel PGE Elektrociepłownia w Rzeszowie.

Elżbieta Ładoś z otrzymaną Honorową Odznaką PZITS (Złotą z Diamentem)

Grzegorz Dubik odbiera medal 100-lecia PZITS dla PDK OIIB

Nie zabrakło okolicznościowego tortu

Pierwszy toast...

Po prelekcjach nastąpiło zakończenie części oficjalnej i przerwa, w czasie której zainteresowani udali się na wycieczkę techniczną - zwiedzanie Instalacji Termicznego Przetwarzania z Odzyskiem Energii (ITPOE) - nowej inwestycji zrealizowanej w Rzeszowie przez PGE Energia Ciepła S.A. Oddział Elektrociepłownia w Rzeszowie.

Sala wykładowa w hotelu „Bristol” została przearanżowana na salę bankietową i o godz. 17.00 rozpoczęła się uroczysta kolacja, którą uatrakcyjnił swoim występem zespół „Połoniny”.

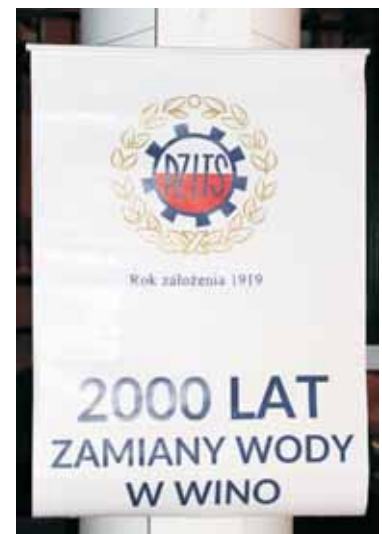
Prof. dr hab. inż. Jan Pawełek i prezes Leszek Kaczmarczyk w trakcie uzgodnień dot. „poczęcia” i „narodzin” Oddziału PZITS w Rzeszowie

Śpiewy i tańce bardzo się wszystkim podobały - zespół zebrał rzeszyste oklaski.

Rozpoczęło się biśiadowanie, które zainaugurował toastem prezes Leszek Kaczmarczyk. Na sali pojawił się okazały tort, któremu towarzyszyły zimne ognie. W sympatycznej koleżeńskiej atmosferze ucztowano do późnych godzin nocnych.

Świetnie zaprezentował się zespół „Połoniny”

Świętowano 60-lecie Oddziału, 100-lecie PZITS i 2000 lat... zamiany wody w wino

WEŹ UDZIAŁ W MARSZU NA ORIENTACJĘ

SPĘDŹ AKTYWNIEMAJOWĄ SOBOTĘ Z RODZINĄ I ZNAJOMYMI Z BRANŻY W BIESZCZADACH

PODKARPACKA OKRĘGOWA IZBA INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA
ZAPRASZA SWOICH CZŁONKÓW

do udziału w

II Otwartych Mistrzostwach Podkarpackiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Marszu na Orientację

Termin: sobota, 16 maja 2020 r.

Miejsce: Muczne - Bieszczady Centrum Promocji Leśnictwa

Kategorie:

- **Okręgowe Izby** Inżynierów Budownictwa (zespoły Izb z Okręgowych 2-osobowe);
- **Firmy budowlane** i sponsorzy (zespoły z Firm 2-osobowe);
- **OPEN** inżynierowie budownictwa (członkowie PDK OIIB z osobami towarzyszącymi, zespoły 2-osobowe);
- **Rodzinna** inżynierów budownictwa (członkowie PDK OIIB z osobami towarzyszącymi i dziećmi, zespoły 2-, 4-osobowe).

Szczegółowe informacje, warunki uczestnictwa, program, regulamin,
karty zgłoszeniowe dostępne na stronie www.inzynier.rzeszow.pl
Ewentualne pytania oraz zgłoszenia prosimy kierować do Biura Podkarpackiej Okręgowej Izby
Inżynierów Budownictwa, tel. +48 17 777 64 54, e-mail: organizacja@inzynier.rzeszow.pl